

VIKÉLET

ZSIDÓ NAPILAP

Férmenetlen leveleket nem fogadunk el.
— Kéziratok megőrzését és visszaküldését nem vállaljuk. Főszerkesztő: dr. Marton Ernő. Felelős szerkesztő: Jámbo Ferenc. Budaörsi szerkesztő: Hát-szegi Ernő. Strada Cobăcescu 62.

Kedd, május 31.
1938—5699. Szíván 1.
XXI. évf., 121. szám.

Az elmaradt weekend

„Lord Halifax angol külügyminiszter ezután sem ment hétvégi pihenőre” — jelentették a rádió és a lapok.

Az angol és az európai polgár, az előbbi mert sajátos beidegzéséből tudja, az utóbbi, mert a múlt hét eseményei megtanították, amikor az angol külügyminiszter ugyancsak nem weekendezett, megint felfigyelt. A világban még mindig baj van — gondolta s aggodva várta lapjai s a rádió közléseit.

S tényleg: az angol külügyminiszter elmaradt hétvégi pihenője aggodalmas is, mert felmérhetetlenül többet jelent, mint azt, hogy elmaradt egy angol ur szombat alkonyati és vasárnapi golfpartija.

Az elmaradt hétvégi pihenő súlyos jel és súlyos figyelmeztetés. Egy ur, aki világlejében megszokta a weekendet, ezen a héten ismét nem pihenhetett. A hivatalában kellett maradnia, holott köröskörül az angol életben szünetelt a munka, álltak a gyárak és bezárták ajtóikat a közhivatalok, az irodák és az üzletek, kiürült egész London, kiürült minden nagyobb angol város. Ő azonban a hivatalában maradt. „A külügyminisztérium ablakai még késő este is mind világosak voltak” — állapította meg az egyik újságíró. Anglia pihen, de a külügyminisztérium dolgozik.

Az angol élet e sajátos, mélyen polgári és ipari értelmű, minden hét végén bekövetkező ünnepe ezúttal is elmaradt.

A birodalom külügyminisztériumában, amely birodalom a kiszabott utjakon járó államok birodalma — ismét dolgozott. A külügyminisztérium, amely nemzedékek távollására gondolkodik s a font szilárdására épül, ismét szűkebbnek tartotta megbontani a rendet és a hétvégi pihenő napjain is kénytelen volt dolgozni. A mérhetetlen világbirodalom súlyából sugárzó szilárdág megint egyszer kénytelen volt az elmaradt pihenés elmaradhatatlan idegességével borulni akták fölé és venni a jelentéseket. A világban kint még mindig gyújtogat a feszültség. Ezen a hétvégi pihenőn is résen kellett állni. Csehszlovákiában még mindig nem tisztázódott végleg a helyzet...

Az elmaradt hétvégi pihenő nemcsak egy sereg külügyminisztériumi tisztviselő és egy külügyminiszter weekendjének az elmaradása tehát, de egy ország, sőt egy jórészt földrész hétközének az elmaradása.

Ez az elmaradt weekend millió és millió ember igazi békességének az elmaradása.

A szombat este is kivilágított londoni külügyminisztériumi ablakok az európai nagy nyugtalanság fényjelei.

A magyar színház drámája

Nemrégiben parázs tüntetés zajlott le a budapesti Nemzeti Színházban. Egy Székely Júlia nevű írónő darabjának előadása alatt tüntettek. Németh Antal szingizagató ellen, aki volt olyan könnyelmű, hogy elfelejtette bevizsgálni a szerzőnő nagymamának származását, akiknek sorában néhány fajtisztátlan is akad.

A tüntetés lezajlott, a darabot levették a műsorról és az ember azt hitte volna, hogy a tüntetéssel és a darabnak a műsorról való levételével az ügy befejezést nyert. De nem nyert.

Németh Antal ugyanis jónak látta, hogy a tüntetés után memorandumot szerkesszen meg, egy védekező iratot, amelyben elhárítani igyekszik a felelősséget magától az ellene irányított szélsőjobbaldali támadások miatt.

Tele van ez az emlékirat „árja” és „nem-árja” jékökkel. A Nemzeti Színház igazgatója az arányszám körül statisztikázik és kimutatja, hogy a Nemzeti Színház színészel között a megengedett arányszámmal is kevesebb a zsidó. És kimutatja, hogy zsidó írók és zeneszerzők darabjait legfeljebb csak tévedésből, elnézésből hozta színre és védekezésül hivatkozik arra, hogy a Nemzeti Színház még a nürnbergi törvényt is kiállja. Ő nem tudott arról, hogy az egyik írónő ősei között zsidó is akad. Ő nem tudta, hogy Beke Manó,

„Amerikának készen kell állnia a háború elhárítására”

Hull amerikai államtitkár figyelmezteti Közép-Európát a Kellog-paktumra,

amelyben hatvanöt állam átkozta meg a háborút és fogadta meg, hogy békésen intézi el a konfliktusokat

A vasárnapi csehországi községi választásokon a demokratikus pártok törtek előre

Chuj, május 30. Az elmúlt vasárnapról, a különböző előjelek után ítélve, ismét nagyszabású eseményeket várt a világ. Ezek a nagyszabású események azonban ezúttal elmaradtak. Lord Halifax angol külügyminiszter ugyan most sem ment hétvégi pihenőre, és Bonnet francia külügyminiszter is a hivatalában dolgozott vasárnap, mégis se a vasárnap, se a hét-fő nem hozott semmiféle irányú változást a csehszlovák-szudetanémet kérdésben. Halifax a Prágából visszatért londoni, Bonnet pedig Ossuski párizsi csehszlovák követet fogadta kihallgatáson. Amint megírtuk, mindkét követ a francia, illetőleg angol külügyminiszterrel folytatott megbeszélés eredményét terjesztette elő Benesnél, Hodzsánál és Kroftánál és most ugyanezek utasításait vitte vissza állomás-

helye külügyminisztériumba. Egyenlőre még csak Ossuski csehszlovák követ és Bonnet francia külügyminiszter megbeszélésének anyagát ismerjük, amelynek során a cseh követ hangzottatta kormányának külpolitikáját és hajlandóságát a legmesszebbmenő engedményekre s a felmerült nehézségeknek megegyezés útján történő kiküszöbölésére.

A csehszlovák kormány azonban nem engedheti meg — mondotta Ossuski — hogy a csehszlovákiai német kisebbség a saját nézetét kényszerítse külföldiekre és katonákra a területükön.

A lapjelentések szerint mindezek megelégedéssel töltötték el a francia külügyminisztert.

Megkezdődtek a cseh kormány és a szudetanémetek közötti tárgyalások

Masaryk Jan londoni csehszlovák követ Halifax előterjesztéséről ezideig nincs értesülései, viszont

angol lapok egyértelműen olyan híreket közölnek, amelyek szerint a csehkormány és a szudetanémetek tárgyalásai a legényegesebb pontok végős megformálásával kezdték el. A munkáspárt hivatalos lapja leszögezi, hogy a kisebbségek egyenjogúsága és önkormányzata kérdésében már nincsenek veszedelmes akadályok, csak a mértékéről és módokról kell dönteni.

Williams Strang, az angol külügyminisztérium közép-európai ügyeit intéző osztályának főnöke, hír szerint, már Berlinből is elutazott, ahol ugyanugy, mint Prágában nem keresett fel hivatalos személyiségeket. Utja legközelebbi állomása viszont Párizs. Feltevése szerint

olyan tünetek és jelenségek ellenőrzését végzi utazásaival, amelyek Párizst és Londont egyképpen érdeklik.

Csehszlovákiában a dolgok az elmúlt két napon is mentek a maguk kiszabott útján tovább. A szudeta-német párt alvezérei folytatják Hodzsával a részleges megbeszéléseket, a vasárnapi választások pedig, hála a csehkormány szombat esti rádióközlésének, amely a nemzetiségi kérdés gyors megoldását

helyezte kilátásba az ország újjáépítése érdekében, nyugodtan zajlottak le.

Németország nem kifogásolja, hogy Anglia megfigyelőket küld Csehszlovákiába.

London, május 30. Henderson berlini angol nagykövet ismét tanácskozott a német külügyi hivatalban. A Times azt írja ezekről a tanácskozásokról, hogy a német kormánynak nincs kifogása az ellen, ha semleges, vagy angol megfigyelőket küldenek Csehszlovákiába. Annál is inkább nem ellenzi ezt, mert úgy véli, hogy ez enyhítené a nemzetközi feszültséget.

Párizs, május 30. A francia lapok arról írnak, hogy a prágai kormány nem adhat olyan jogokat a kisebbségeknek, amely autonómiát biztosítana azoknak. Ezzel szemben helyes volna, — írja a francia sajtó, — hogy a prágai kormány biztosítsa a német nyelv használatát a németlakta területeken. Ugyancsak szükséges volna a közoktatás terén is bizonyos önrendelkezési jogot biztosítani a német kisebbségnek. Szükségesnek látja még a francia sajtó, hogy újabb választásokat írjanak ki a szudeta-német területen, hogy a németek újabb számú választásokat választhassanak. Végül, hogy számarányukat megfelelően az állami állásokban is biztosítsanak helyet a német kisebbségben. (Folytatása a 3. oldalon)

a kiváló tudós leánya, Beke Margit nem árja...
Igy védekezik a budapesti Nemzeti Színház igazgatója.

Nem arra hivatkozik, hogy a zsidó szerzők rossz darabot írnak, arra sem hivatkozik, hogy a tehetség független az árja paragrafus-tól és legfeljebb a tehetségtelenség az, amely ezeknek a paragrafusoknak köszönhetően érvényesülését, ami által sikerült megfertőzni az európai kultúra légkörét és sok vonatkozásban egyenesen barbar nivóra lecsúsztatni azt.

Nem, Németh Antal nem hivatkozik ilyenre.

Ellenkezőleg: arra büszke, hogy a legelső magyarországi színház színpadán a művészet sikerült alávetnie — nem a művészet, hanem a nürnbergi törvények szempontjainak. Ha ennek ellenére történt némi kisiklás, úgy ez csak elnézés, vagy véletlen eredménye. Ime, így kormányozzák 1938-ban Magyarország első színházát. Ez a memorandum pedig már nem is a zsidó írók, hanem a magyar színház drámája.

VILÁG TURRA

A kínai „cselepaté”

Írta: WINSTON CHURCHILL

Hivatalosan nincs háború Kínában. A Menny fiainak mezőin zavartalan béke honol. Csak éppen, hogy tíz hónap óta ez a béke óriási hadmozdulatok, hatalmas méretű megszállás és pusztítás alakját öltötte. De a japánok barátsága Kína iránt rendületlen. A japánok egyetlen vágya, hogy ismét boldogságot fakasztó viszonyt teremtsenek a kínaiakkal. A világot sem akarják őket bántani, vagy eltűntetni, hogy a két régi faj között, amelyben anynyi a közös vonás, nézeteltérés támadjon. Semmi sem bírhatná őket arra, hogy Kína földjéből egy talpalatnyit is elvegyenek. Eltökélt szándékuk, hogy nem bántják Kína épségét, vagy függetlenségét. Nem akarnak egyebet, csak olyan kínai kormányt, amely jó szomszédságban él velük; nem pedig olyat, amely nem azt teszi, ami nekik tetszik, vagy azt teszi, ami nekik nem tetszik. Semmi mást. Ezzel az álarccal jelenik meg a japán császári kormány a világ előtt.

Egyszer aztán „összetűzés” történt. Bosszantó surlódás támadt a békeszerető japánok és a kínai rablók — természetesen „bolsevikiek” — között, akik ellenszerezték a Kína javát kereső japán terveknek. Hogy segítsenek a kínaiaknak olyan kormányt alakítani, amely megakadályozza, hogy ezek a bolsevik gazfickók „összetűzéseket” idézzenek elő, hétszáz ezer vagy nyolcszáz ezer főnyi japán hadsereg szükségét látta annak, hogy mélyen benyomuljon Kínába és a kínaiakkal egyet-mást csináljon. De csakis a javukra.

De kiderült ám, hogy ezek a kínai rablók és bolsevikiek sokkal többet vannak, mintsem gondolták. Így a „surlódást” szántsándékkal növelték és az említett rablók rakoncátlankodása ellen Japán természetesen kénytelen volt védelmet felajánlani Kínának. A japán betörő hadsereg első nagy offenzíváját Sanghaira és Nankingra szabadtították rá. Kellemetlen meglepetés volt, hogy a kínaiak oly sokáig ellenálltak és védekeztek után eltűntek, hogy másnap újra felvegyék a harcot. A második nagy japán támadás most indult meg. A harc Sanghaitól háromszáz mérföldnyire északra, a kínai keletnyugati vasútvonal mellett bontakozott ki, még pedig Szucsau, a fontos csomópont körül. A vasut mentén a kínaiak gondosan előkészített védelmi rendszert rendeztek be. Amikor ezt a cikket írom, még nem lehet tudni, hogy ez a csata, ha így nevezhetem, hogyan fog végződni.

A japánok számára nagyon fontos volt, hogy Szucsaut elfoglalják. A kínaiaknak viszont az a legfontosabb, hogy a hálóból kicsusszanak és hatalmas kiterjedésű országuk területén valahol és valahogy folytassák a harcot. Ugy látszik, ez a taktika sikerülni fog nekik. Talán megtanulják, hogy izzó hazaszeretettelük a zaklató harcmodor makacs alkalmazásával kössék össze és ne helyezzenek többé súlyt mozdatlan hadállásokra és nagy útközetekre. Legfőbb elvként a kínaiaknak most ezt kellene szem előtt tartaniok, mindenütt verekedni, de sehol nem harcba bocsátkozni. Ugy látszik, most rájöttek erre. Ha így van, akkor Japán helyzete egyre nehezebb lesz.

Ha egymillió japán katonát küldenek Kína belsejébe és hat hónap múlva ott meg akarják találni őket, ez nem lesz könnyű feladat. Amily mértékben az összekötővonalak hosszabbodnak, a betolakodók nehézségei is megsokszorozódnak. Ezeknek a japán katonáknak az eltartása naponként sokkal többet kerül, mint

MAJUS 29.
sajszálam
ez nem egy...
estést
Paris.
és parfume-
le-
Bremen
zát
Herald pár-
európai utjá-
négy mat-
letartóztatta.
Európába
állampoi-
kérdés
királyi
nyívar mar-
26-án este
társaság-
román nem-
leplezésén.
sége a király
loga asszonyt.
propaganda
kultur-
propaganda vezér-
és június 1-én
Ploesti és Bu-
síró álló han-
felvevő vona-
rör szervezet

Ódaha. Ehhez járul még a mérge drága hadianyag, amelyet soha nem apadó áradatban kell napról-napra utánuk küldeni. Külföldi megfigyelő nem igen tudja belátni, hogy Japán hogyan foglalhatná el Kínát, ha a kínaiak nem hagyják. Japánban mindenki arra számított, hogy hagyják meg, Tokióban „történelmünk legsúlyosabb csapásának” nevezik. A szakértők között sokan azt hiszik, hogy Kínának csak ki kell tartania és Japánt olyan erőfeszítésre kényszerítheti, amelynek nagysága halálos csapást mérhet életerejére.

Mert ez a „csetepaté” Kínában nemcsak ennyiből áll. Állandóan Japán fölött lebeg az Oroszországtól való félelem. Majdnem egymillió létszámú orosz hadak, amelyek kitűnően vannak felszerelve és a helyszínen levő hadszíntárból és löszgyárákból bőségesen elláthatják magukat, készenlétben állnak északon a szibériai határ, jobban mondva a szibériai arcvonal mentén. Ez egy néma háborúnak az arcvonala. Ezzel a nyomasztóan fenyegető sullyal szemben Japán kénytelen majdnem félmillió számú legjobb csapatait készenlétben tartani. Hogy ez elegendő lenne-e, hogy megállítsa az oroszok hirtelen előnyomulását, azt senki sem tudná megmondani, mindenesetre merész vállalkozás Japántól, ha megkísérli, hogy jobbkézével az orosz tömegeket hártsa el, miközben a másikkal az óriási Kínát akarja megfajítani. Egyik oldalán a dörmögő, nagy medve, a másik oldalon egy óriási meduza, amely mérges csipészeket osztogat. A kettő együtt borzasztó feladat, amellyel egy tulerítetett, nem nagyon elégedett nemzet alig tud megbirkózni. Japán szétforgácsolódik Kínában. Oroszország ugrásra készen lapul északon. A japán példát követve egy éjszaka orosz repülőgépek jelenhetnek meg „véletlenül” Tokió és japán városok fölött és ott szörnyű pusztítást végezhetnek.

Meg kell állapítani, hogy Oroszország lekötve tartja Japán legjobb csapatait. Ugyanakkor teherköcsök szállítják pompás autóturon Orosz-Turkesztánból a nyugat-kínai Lancsau tartományba, onnan pedig Kína belsejébe szakadatlan áradatban az orosz hadianyagot a kínai csapatoknak. Félmillió kuli verejtékezik pihenés nélkül ezen az uton és a korszerű harci fegyverek egy része azoknak a kezébe jut, akik szülőföldjüket védelmezik. Bizonyos, hogy csak Japánnak érdeke, hogy ezek a szállítmányok megszünjenek.

A harc időközben elvonult Sanghai vidékéről és az angol élelet és vagyont fenyegető közvelein veszedelem csökkent. A tokiói kormány udvariasabb lett és ha Sanghaiban a japán katonák goromba és ellenséges fellépése az angol és más európai alattvalókkal szemben nem is változott, mégsem kell annyira tartani már komolyabb összeköttözésektől Telfer-Smollett angol vezérőrnagy, akinek egész sereg veszedelmes összeköttözés alkalmával tanusított kemény és higgadt magatartása kivívta a távolkeleten élő összes európaiak tiszteletét, sőt csodálatát, most bizonyára fellélegzik. Honkongban is megkönnyebbülés állt be. Remélem, hogy a külügyi hivatal és a konzervatív törvényhozók, bármennyire kelletlenül is, észreveszik azt a főirást, amelyből ez a megkönnyebbülés fakad.

A hatalmas kínai leköttöttségen felül a titkos japán katonai és tengerészeti szervezetek, amelyek a régi államférfiakat kiszorították helyükből, még versengést is kezdtek Nagy-Britanniával és Amerikával csatahajók építésében, amiben a két ország akármelyike Japánt könnyen legőzheti. Nem volt okos vállalkozás a titkos társaságok részéről, hogy régi és becsült hazájukat ilyen kilátástalan vetélkedésbe rántották bele.

Végeredményben a Távolkelet nagy lenyűgöző eseménye Kína felélése. Japán elérte a kínai népnél azt, amit ez a nép a maga erejéből talán soha tudott volna megtenni: újra egyesítette a kínaiakat. Csang-Kai-Sek tábornagy az emberiség számszerűen legerősebb fajaának a nemzeti hőse.

A. Zwéig: A verőni iskola. Új világháborús regénye a nagy írónak. Két kötet, 530 lap, fve 191 lef, kötve 228 lef. Folytatása ez a „Grisa őrmester” regényének, (két kötet kb. 600 lap fve 125 lef Lepagenál Cluj. Postán utánvétell. Kérjen teljes jegyzéket.

Bute márki félmilliárdért eladta Cardiff nagy angol kikötőváros felét

Hogyan keletkeztek Anglia krüzasi vagyonai

London, május 30. Bute márki eladta — fél-Cardiffot... A vevő neve mindezt ideig ismeretlen. Még azt sem tudjuk, hogy magán-személy, vagy szindikátus vásárolta-e meg Cardiff felét. Az árat is titokban tartják. A gazdát cserélt ingatlanok értéke azonban minden valószínűség szerint meghaladja a husz millió fontot, ha egyáltalán lehet pontos számokról szó ilyen óriás kiterjedésű objektumról.

A vásár híre világszerte feltűnést keltett. Még az angolok is csodálkoztak egy kicsit, a külföldön azonban érthetetlenül álltak ezzel az eseménnyel szemben. Hogyan képzelhető el, hogyan lehetséges, hogy márc 10-én holnapra új kezekbe jusson egy nagy város fele része? Hogyan lehetséges, hogy ez a felbecsülhetetlen érték egyetlen ember birtokában volt? Cardiff Nagy-Britannia egyik legjelentősebb kikötővárosa és mint a széntermelő Wales gazdasági centruma, mindezeket a brit szénexport nemzetközi kapcsolatait egybefogó világhírű piac. A brit szigetek teherhajó forgalmának számottevő része bonyolódik le Cardiffnak, a Bute-család nevét viselő kikötőben és dokkjáiban.

A páratlan méretű tranzakció magyarázata egyúttal felvilágosítással is szolgál egyes brit főnemesei családok roppant gazdagságra vonatkozólag is. Sok angol nagyváros (többek között London) legértékesebb része néhány angol főnemesei család földbirtokán épült, vagyis az egykori földbirtokok helyén keletkeztek a brit metropolisek. A telkek egy részét az utolsó évtizedek során már áruba bocsátották, de az eladott ingatlanok sokszorosa még mindig a fantasztikus vagyonu földbirtokosok tulajdonában maradt. A Bute-k, miután aránylag visszavonultan élnek és rendszerint távol vannak a fővárostól, nem annyira ismeretesek ebben a vonatkozásban, mint más főnemesei családok, bár gazdagságuk a Grosvenor család nevet viselő Westminster hercegek vagyonával vetekszik.

Bérlés 999 évi

A ház- és lakástulajdonosoknak aligha van dolguk a tulajdonképpen földesurakkal, miután a birtokokat telkekre parcellázva sokszor évszázadokra, de legalább is számos évtizedre bérbe adják. Igen, évszázadokra! Hiszen Londonban már fel sem tűnnek az ilyesfajta hirdetések: „Lease for 999 years” — Bérlésadatok 999 évre. „Bérlésadatok egy évtizedre az öröklésre berendezkedett Angliában az általánossá vált kereskedelmi ügyletek közé tartoznak.

A cardiffi adás-vétel következtében körülbelül huszezer ház, a dokkok javarészeinek telke, a város környező agrárterületek és számos kisebb szomszéd város és falu cserélt gazdát. A Bute-k — kastélyuk ma is ott áll még a nagyipari város kellős közepén — a XVIII. század elején jutottak a történelmi Cardiff-Castle és rengeteg hozzátartozó ingatlan birtokába. A család egyik őse a Pembroke grófi nemzetség örökösével való házassága révén terjesztette ki már amúgy is roppant skóciai gazdagságát az éppen fellendülés előtt álló Wales legértékesebb területeire. Az ingatlanok maguk a Bute-k vagyonának és jövedelmeinek csak kisebb részét szolgáltatták, hiszen a bányajogok kiadásra egyedül évi három millió fontot hoz a konyhára.

A család eredete némileg homályos, de sok valószínűség szól amellett, hogy a nemzetség alapítója III. Róbert egyik fia volt. Melyik, ma már nem lehet biztosan tudni, miután a hevesvéri skót uralkodónak 19 fia volt... Becsületére legyen mondva, bőven gondoskodott törvénytelen gyermekeiről. Számos brit főnemesei család köszöni eredetét a királyi szerelmeknek.

A Bute-k családi neve Crichton-Stuart, a kettős név első része házasságból származik, míg a második talán az erekiben csodogáló Stuartvérré mutat.

Aki évi 300.000 fontból spórol

Határtalan gazdagsága ellenére a Marquess of Bute egyre jobban takarékoskodik és évi 300.000 fontot meghaladó jövedelme ellenére szívesen foglalkozik kisebb üzletekkel is. Így például három szállodát vásárolt Gibraltár közelében, melyeknek üzletmenetére, amikor csak szeret éjféti, személyesen ügyel fel.

Ezzel szemben ugyszólván összes kastélyait és palotáit lezárta, szolgáltatmányát nagyrészt elbocsátotta és a kormányt adópánszakra kéri ostomolja. Nemrégiben külföldre

utazott azzal az elhatározással, hogy legalább egy esztendőig nem is jön vissza Angliába. A többszázmillió fontos távollétében bonyolították le, a tárgyalásokat ügyvédek vezették megbízásából, az egész alkú csak egyhónapi előkészítést vett igénybe, míg a lebonyolítás maga, hír szerint pár percre tartott.

Anglia egyik leggazdagabb emberének csak két szénvédelye van, a régészet és a műgyűjtés. Minden takarékosága ellenére állandóan egész sereg szöveggyűjtő és felfedező mestereket foglalkoztat, akik terv alapján a szebbnél-szebb műtárgyakat készílik számára. Az öreg lord Bute maga roppant kiterjedésű birtokairak gazdálkodásával ma már nem törődik sokat, átengedvén azt a családi részvénytársaságnak, melynek élén két fia áll. Az idősebbik közülük, lord Dumphries a máni cím és a vagyon jörésének örököse, most 33 esztendő. A most élő Bute-generáció megtörte a család öt nemzetségre nehezedő balvégyzetét. Két éveszázad óta egyetlen Bute sem érte meg fia és örököse nagykorúságát. Így 1926-ban lord Dumphries nagykorúsági ünnepségét or-

Skladkowski tábornok, lengyel miniszterelnök elutasítja a Nemzeti Egység Pártjának zsidóellenes határozatait

A miniszterelnök dezavualta a kormány nemzetiségi osztályának vezetőjét, aki a pártkonferencián heterjesztette az antiszemita rezolúciót. „A határozat semmiképpen sem fed: a lengyel kormány programját”

Varsó, május 30. Május 25-én a lengyel képviselőház zsidó klubjának egy küldöttsége, amely dr Emil Sommerstein, ráv Rubinstein és Leib Minsberg képviselőkkel állott, megjelent Sławoj Skladkowski tábornoknál, a lengyel miniszterelnöknek, akinek a küldöttség tagjai tiltakozó memorandumot nyújtottak át.

Az emlékirat az ellen tiltakozik, hogy a nemzeti egység pártja legutóbbi konferenciáján olyan, a zsidók jogainak elköszását célzó programot fogadott el, amely minden pontjában ellenkezik a lengyel alkotmányról és a szabad lengyel tradíciókkal. Tiltakozásukat a zsidók azért hozták a kormány elé, mert a nemzeti egység pártját a kormány pártjának kell tekinteni. A küldöttség felhívta továbbá a kormányelnök figyelmét

arra a körülményre, hogy a párt zsidóellenes konferenciájának előadója egy magasrangú állami tisztviselő volt, Stanislaw Paprocki, a kormány nemzetiségi ügyosztályának főnöke.

A miniszterelnök kijelentette a zsidó képviselők előtt, hogy a nemzeti egység pártjának zsidóellenes határozatát csupán egy politikai párt egyszerű vélemény-nyilvánításának kell tekinteni, minthogy ez semmiképpen sem fed: a lengyel kormány programját és semmilyen módon nem köti a kormányt. Paprocki a konferencián, mint magánember beszélt, semmiesetre sem mint a kormány megbízottja.

A miniszterelnökkel való audienca után a zsidó képviselők kommunikaté adtak ki a tábornok-kormányfő nyilatkozatáról.

A lengyelországi zsidóság végsőkig harcolni fog jogaiért

Varsó, május 30. A zsidó parlamenti klub nyilatkozatot tett közzé a lengyel zsidóság nevében, amelyben válaszol a kormánypárti többséget alkotó OZON által megszavazott határozati javaslatra, illetőleg zsidóprogramra. A zsidó parlamenti klub nyilatkozata többek között a következőket mondja:

[A Nemzeti Tábor határozata arra a feltevésre épül, hogy a lengyel zsidóság egy zsidó ösztörszínházhoz tartozik, amely az államon kívüli áll és különálló nemzeti érdekeket követ, úgyhogy a zsidó célok és a zsidó munka akadályozza a lengyel nép nemzeti erőinek szabályos fejlődését és hátrányosan befolyásolja Lengyelország szociális fellendülését. Ez a felftéves teljes mértékben alaptalan, igaztalan állításokra támaszkodik és kiküszöbölését jelenti annak a pozíciónak, amelyet minden kisebbség elfoglal az állam keretében. A követelés, amely ebből a felftévesből következik, a kisebbségek elkülönítésében csucosodik ki és logikusan az állam gyengüléséhez vezet. Ha ezt a felftévet csak a zsidó kisebbségre alkalmazzák, az egyetlen kisebbségre, amelynek nincs területi aspirációja a lengyel állammal szemben, úgy ez világosan mutatja, hogy nem egyébről, mint felületes ürtigről van szó, az elfogadott határozati javaslat önkényes követeléseinek igazolására. hogy ily módon megfosztják a lengyelországi zsidó lakosságot a lengyel alkotmány által biztosított jogaitól. A Nemzeti Tábor határozati javaslata kifejezheti azt az

őhajt és gondolatot, hogy legális eszközökkel nyerjen megoldást a zsidókérdés Lengyelországban,

ezzel szemben a lengyel sejm zsidó képviselői kijelentik, hogy a legteljesebb határozottsággal és elszántsággal fognak harcolni, minden olyan kísérlet ellen, amely zsidóellenes törvényhozás bevezetésére irányul.

Ez a program idegen mintára készült és brutális erőszakra támaszkodik. Lengyelország zsidó lakossága sohasem fog meghajolni a törvénytelenesség előtt, sohasem fogja feladni az alkotmányban biztosított jogait, sohasem fog lemondani kulturális, társadalmi és gazdasági életteltségéről, sohasem fogja hagyni magát páriák sorsára degradálni, hanem saját erejére támaszkodva és az állammal szembeni kötelezettségeinek tudatában keményen harcolni fog teljes jogú egyenlőségéért. Lengyelország három és félmillió zsidója a lengyel alkotmány teljes megvalósítását követeli.

— Az asszony kötelessége törődni azzal, hogy bélműködése sebben legyen, amit pedig úgy érhet el, ha reggelentek éhgyomor-ra egy fél pohár természetes „Ferenc József” keserűvizet iszik, amely egyben és kellemesen, pontosan és biztosan szabályozza az anyagcserét. Kérdezze meg orvosát.

Nemcsa LUN/ látor

G. mino. választéka

szágra zold pórpával tilték meg Cardiffban.

Lord Robert Crichton-Stuart, a márc 10-én ifjabbik fia az adásvételi szerződés megkötése napján Amerikába utazott. A két esztendőnyi összeköttözése sok memendandára adott alkalmat Londonban, így azt híresztelték, hogy a Bute-család a bizonytalan európai helyzet miatt vagyona nagy részét „átment” az Egyesült Államokba. A fiatal arisztokrata azonban a southamptoni kikötőben erőiesen megőfölte a teljesen alaptalan feltevéseket. Viszont nem csoda, hogy a cardiffi üzlet foglalkoztatja a nagytömegek képeletét. Az angolok ugyan nem könnyen álmétködnak és alaposan hozzászokhattak milliós üzletekhez is. de ami Cardiffban történt, még őket is kizozza sodrukba. Hiszen még sohasem fordult elő, hogy egy magánember rövid uton egy fél város, vagyis huszmillió font értékű bocsátott volna áruba.

ETTTT az, bármint álmul minde

ANC

Anglia hatá... új sz...

Cluj, május 30. pokban igen komoly egyelőre. Az a re... angol diplomácia szünetanemet k... minden bizony... rodalmi kormány... den tekintélyét la... meghiúsulása eset... ország és Csehsz... rosabban összekap... tartásával Anglia... amely az utóbbi k... és teljesen kétség... sal helyreállította.

Anglia középs... ilyes megbecsülése... mennünk a legutó... nyekre és arra a... angol kormányt a... mány részéről ért... kritikus márciusi... tartózkodott, lord... figyelmeztette arra... ügyekbe való beav... Németország közti... következményekkel... riába történt bevon... ban az angol korm... seket tartalmazó d... linbe. Erre a tiltá... olyan értelemben v... Angliának belesz... ügyekbe. A Neurat... válasz-jegyzék ki... hogy az angol kor... Ausztria protektora... gát, mert a

német kormány... megtévesztetni ma... német birodalom é... kapcsolatok formá... német ügy, ami m... tar...

Neurath jegyzéke ha... német csapatok és... mány kívánságára v... riai polgárháború el... ezért a birodalmi ko... eljárást olyannak, k... kezmenyekkel” járha... Erre a német jeg... azonnal válaszolt az

tiltakozva az ellen... ellen, mely kétség... beleszólási jogát a... lenség kérdésébe. ... érdeke nem volna... mondotta Chamber... azonban ettől, az a... dig érdeklődéssel k... fejleményeket már... talános politikája... tonság garantálás... erősítésére

Erre az angol-néme... téni, hiszen Ausztri... den vonatkozásban cs... gol kormányának dönt... megakadályozása felő... kérdésben ismét ne ké... elé. A Prága és Berli... ségtelenül nem minős... ügynek”, ami egy ha... zik, viszont Hitler feb... 13-i beszédeiben gond... a tézist, amely pár d... adott időpontban a... jára a szünetanemet... hatók. Az angol korm...

ME

ANGLIA ÉS KÖZÉP-EURÓPA

Anglia határozott magatartása a szudetanémet kérdésben új szakaszát jelenti a középeurópai politikának

Cluj, május 30. Európa a legutóbbi napokban igen komoly válságot szorított meg egyelőre. Az a rendkívüli energia, amit az angol diplomácia kifejtett a csehszlovák-szudetanémet kérdés pacifikálása terén, minden bizonnyal meggyőzte a német birodalmi kormányt arról, hogy Anglia minden tekintélyét latbavette s fáradozásai meghiusulása esetén saját ügyét Franciaország és Csehszlovákia ügyével a legszorosabban összekapcsolja. Ezzel a magatartásával Anglia középeurópai tekintélyét amely az utóbbi időben nagyon megingott és teljesen kétségessé vált, egy csapással helyreállította.

A német agresszió

Anglia középeurópai politikájának helyes megbecsülése céljából vissza kell mennünk a legutóbbi ausztriai eseményekre és arra a magatartásra, amely az angol kormányt a német birodalmi kormány részéről érte. Ribbentropot, aki a kritikus márciusi napokban Londonban tartózkodott, lord Halifax nyomatékosan figyelmeztette arra, hogy az ausztriai ügyekbe való beavatkozás az Anglia és Németország közti kapcsolatokra súlyos következményekkel lesz. A németek Ausztriába történt bevonulásának utolsó órájában az angol kormány igen éles kifejezéseket tartalmazó jegyzéket küldött Berlinbe. Erre a tiltakozó jegyzékre Berlin olyan értelemben válaszolt, hogy vitatta Angliának beleszólási jogát az osztrák ügyekbe. A Neurath által ellenjegyzett válasz-jegyzék kifejezetten leszögezi, hogy az angol kormánynak nincs joga Ausztria protektorátéért feltüntetnie magát, mert a

német kormány nem engedheti meg megtevészetni magát afelől, hogy „a német birodalom és az Ausztria közti kapcsolatok formája kizárólag belső német ügy, ami más harmadikra nem tartozik.

Neurath jegyzéke hangsúlyozta még, hogy a német csapatok csupán az osztrák kormány kívánságára vonultak be, az ausztriai polgárháború elkerülése céljából és ezért a birodalmi kormány nem tekintheti eljárását olyannak, amely „súlyos következményekkel” járhat.

Erre a német jegyzékre Chamberlain azonnal válaszolt az alsóházban,

tiltakozva az ellen a német kísérlet ellen, mely kétségbe vonja Anglia beleszólási jogát az osztrák függetlenség kérdésébe. Az angol kormány érdekei nem vonhatók kétségbe — mondotta Chamberlain — ettől kezdve azonban ettől, az angol kormány mindig érdeklődéssel kíséri a középeurópai fejleményeket már azért is, mert általános politikája a legnagyobb biztonság garantálására és a bizalom erősítésére irányul.

Az angol források

Erre az angol-német vitára keil visszatérni, hiszen Ausztria csatlakozása minden vonatkozásban csupán kezdet. Az angol kormányt döntenie kellett annak a megakadályozása felől, hogy a csehszlovák kérdésben ismét ne kerüljön fajt accomplit elé. A Prága és Berlin közti viszony kétágtelenül nem minősíthető „belső német ügynek”, ami egy harmadikra nem tartozik, viszont Hitler február 20-i és március 18-i beszédeiben gondosan kidolgozta azt a tézist, amely pár dialektikus fogással, adott időpontban a németek intervenciójára a szudetanémet kérdésben kihasználhatók. Az angol kormányt siettették tehát

ezeknek a szándékoknak az utjába állítani s ünnepélyes garancia-nyilatkozatra bírni Csehszlovákia mellett. Chamberlain március 24-i beszédeben visszaütöztette ezt a messzemenő kötelezettséget. Emlékeztetett (Ede) szavaira, amely szerint Nagy-Britannia bizonyos körülmények között a népszövetségi paktum alapján *kényszerítve érezheti magát Csehszlovákia segítségére menni Csehszlovákia megtámadása esetén, viszont a katonai beavatkozásra automatikus kötelezettség nem áll fenn.* Chamberlain azonban hozzáfűzte a következő, Németországnak szóló figyelmeztető szavakat:

Ha békéről és háborúról van szó, akkor nemcsak a jogi kötelezettségek irányadók; ha valóban háborúra kerül a sor, úgy ez a háború minden valószínűség szerint nemcsak azokra a hatalmakra korlátozódna, amelyek hasonló kötelezettségeket vállaltak.

A tények könyörtelen nyomása minden bizonyossággal sokkal nyomósabban esne latba, mint az összes formális nyilatkozatok. Ha egyszer már ennyire fejlődniek a dolgok, úgy *valószínűleg azok az államok is be-*

lesodródának az ügybe, akik az eredeti konfliktusban nem vettek részt. Vonatkozik ez elsősorban olyan államokra, mint Anglia és Franciaország,

amelyeket a barátságos viszony hosszú hagyománya köt össze, amelyeknek érdekei egybeolvadnak s a demokratikus szabadságoknak ugyanazon ideáljait becsülik s készek azokat megvédelmezni.

Hogy a szerződéses megkötések és Franciaország kötelezettségei a csehszlovák ügyet illetően mennyiben olvadnak bele Anglia érdekeibe s ennek következtében milyen nagy „a belesodródás” lehetősége Anglia számára, azt április végén beszélték meg Londonban Daladier és Bonnet látogatása alkalmával. Ha erről annakidején kevés is szivárgott ki, úgy Anglia jelenlegi energiája teljes világossággal igazolja, hogy milyen mértékben érzi a csehszlovák-szudetanémet konfliktus súlyát a maga részéről.

A kockázatok csökkentése céljából különben Chamberlain már március 24-én békés közvetítő akció bevezetését jelentette be a szudetanémet kérdésben.

Hogy ezalatt mit értettek Londonban, az Chamberlain ama nyilatkozatából derül ki, amelyben leszögezte az angol kormány afölötti megelégedését, hogy a csehszlovák kormány megtette azokat a gyakorlati lépéseket, „amelyek az alkotmány keretében a német kisebbség kívánságainak a teljesítésére tekintetbe jönnek”. Chamberlain nyilatkozatának elvi jelentőségét igazolja az a tény, hogy a szudetanémet kérdést pillanatnyilag nyugvópontra vitt londoni demars Berlinhez ki-

fejezetten Chamberlain március 24-i beszédeére hivatkozunk.

Angliának asszisztált Olaszország a háborús feszültség kiűszöbölésében

Az angol és a francia követ Prágában már május 7-én a szudetanémet kérdés észszerű megoldása érdekében interveniált s a „lehetőségek legvégső határáig” való engedékenységet ajánlotta. Ezzel Anglia és Franciaország igen nagy felelősséget vett magára, mert magatartásuk felfokozta a szudetanémetek igényeit. Már ezért sem hagyhatta tehát London és Párizs cserben Prágát, amikor a németek részéről a helyzet kiaknázása kezdődött. Nem is hagyták cserben. Viszont a helyzet nem alakul így, ha Olaszország a Földközi tengeren uralkodó feszültség következtében a kritikus napokban nem viselkedik tartózkodóan. Ha a megbénító szűgesztő, hogy a németek középeurópai elővonalának semmi akadály — eloszlott. Mindenesetre kérdés, hogy Hitler maga megrendült-e ebben a szándékában azért, hogy Anglia a béke elhatározott szándékával szembe lépett vele még a háború „utolsó konzekvenciájától” sem félve.

Junius 1-én veszi kezdetét országszerte az „Országőr-hét”

A kultur-karaván utja Giurgiuban, Buzauban és Ploestiben

Bucuresti, május 30. Junius 1-én veszi kezdetét az „Országőr-hét”, amelyet ezáltal rendkívüli ünneppességek között fognak az egész ország területén megtartani. Az Országőr-szervezet vezetősége a propaganda-igazgatósággal karöltve állította össze az ifjúság mozgalmas napjainak programját, amely a következő lesz:

Junius 1. A falu és a város napja. (Utak egyengetése, sáncolás, kerítések meszelése, gyümölcsfaültetés, szövetkezeti tevékenység, ócskavas- és ronggyűjtés, stb.)

Junius 2. A nemzeti hősök megemlékezésének napja. (Zarandokoidás a temetőkbe, utkereszt emelése, játékonysági tevékenység.)

Junius 3. A nemzeti és társadalmi szolidaritás napja. (Adományozások jótékony célokra és pénzügyítés az Országőr-repülőgép megvásárlására.)

Junius 4. Az egészség és jókedély napja. (Nagyszabású testnevelési program lebonyolítása, nemzeti táncok.)

Junius 5. A léleknevelés napja. (Az országőr templomba megy, istentiszteleten vesz részt, stb.)

Junius 6. A fegyelem és rend napja. (A legteljesebb rendben és fegyelemben bonyolítják le mindenütt a nagy országőr-demonstrációk programját.)

Junius 7. A munka megjutalmazásának napja. (Az országőrök megkapják érdemeik jutalmát. A parancsnokok jelenlétében várják az országőrök a bebizonyított szorgalom jutalmát.)

A kulturkaraván utja

Junius 8. A Főországőr ünnepének napja. (Az országőrök mindenütt a dícsőítés oltárát emelik a nemzeti sors nagy oltalmójának és vezetőjének: Öfelsége II. Károly királynak.)

Bucuresti, május 30. A Propaganda-igazgatóság közművelődési karavánja tegnap Dem. Dimancescu vezérigazgató vezetésével

Giurgiuba utazott, ahol a helyi hatóságok üdvözölték. A program lebonyolítása után a karaván visszavert a fővárosba. Hétfőn délelőtt Buzaut, délután Ploestit látogatta meg a karaván, amely a Turista hivatal filmfelvevő autóból, a rádióállomás röviddel ez előtt vásárolt leadógépéből és a Turista hivatal hat mozgófénykép-kocsijából áll. E kocsikban szabályeszerű mozi van berendezve háromszáz néző számára, akik előtt június 5-én, az Országőr-kiállítás napján turista, országőr és kultur-filmeket fognak levetíteni. Mindenütt az uton, ahol a karaván elvont, a közönség a legnagyobb érdeklődéssel tanúsította és nagy lelkesedéssel fogadta a modern kultur-opaganda e remek eszközeit.

— Lezuhant egy ausztráliai bombavető repülőgép. Sydneyből jelentik: Egy ausztráliai bombavető repülőgép lezuhant gyakorlatiázás közben. Két tiszt meghalt, három súlyosan megsebesült.

— A nagybritanniai cionista konferencia az ausztrál zsidókért. Londonból jelentik: A nagybritanniai cionista szervezet birodalmi konferenciája, amelynek tárgyalásairól röviden beszámoltunk lapunk legutóbbi számában, több fontos határozatot hozott. Az egyik politikai határozatban a konferencia kéri az angol kormányt, hogy más kormányokkal való együttműködés jegyében tegyen lépéseket abban az irányban, hogy biztosítsanak az ausztrál zsidók és más országok zsidó közösségeinek emberi és polgári jogait, amelyek a békeszerződések értelmében megilletik őket. A konferencia kéri a kormányt, könnyítse meg az ausztrál zsidó Palesztinába való bevándorlását és tegye meg a szükséges intézkedéseket ahhoz, hogy Palesztina abba a helyzetbe jusson, hogy befogadhassa a zsidó menekülteket. Egy másik határozati javaslatban az angliai cionisták követelik a kormánytól, hogy fegyverezze fel a palesztinai zsidóságot az önvédelemre és tegye lehetővé számára a rend helyreállításában való aktív közreműködést.

A cionizmus célja Palesztinában egy közjogi lag biztosított nemzeti otthont teremteni a zsidó nép számára.

Minden zsidó, aki ezt óhajtja, megváltja sékelét!

Pólya tanár előadása a „Paul Ehrlich“ Orvosegyesületben

Folyó hó 22-én a 115. szállítás keretében a Paul Ehrlich Egyesület Pólya Jenő budapesti professzort látta vendégül. Az ülés elnöki tisztét Prof. Steiner Pál töltötte be. Előbb megemlékezett az orvostudományt Marinescu bucaresti ideggyógyász-professzor elhunytával ért vesztéséről, aki élete végéig kiváló munkásságot fejtett ki a neurológiában. Legnagyobb érdeme, hogy a neurológiai tudományt biológiai alpra fektette, hogy Romániában megalapította az ideggyógyászatot, mint a bucaresti egyetem első ideggyógyászati professzora. Kiemelte, hogy tudományos meggyőződéssel nagy ellenzője volt a fiatalitási elméletnek, mert az öregedést szuverén progresszív biológiai folyamatnak tartotta, melyet megállítani nem lehet. 70 éves korában nem ment nyugalmába, hanem az egyetem kérésére tovább oktatót egész 75 éves korban beállított haláláig. Halála előtt hét nappal nagy előadást tartott arról az alkalomból, hogy 50 éve volt annak, hogy Bucarestben az első vesztésgéllenes oltást végezték. Az orvostudományt ért vesztés elismerése jeléül az egyesület néma felállással adózott Marinescu emlékének.

Ezután meleg szavakkal üdvözölte Pólya tanárt, kit 40 év előtt avattak orvosdoktorrá és azóta fáradhatatlanul dolgozik a sebészet fejlesztéséért, 33 éve mint sebészorvos-egyetemi rk. tanár. Nemcsak a sebészeti technikában való kiváltsága, hanem a kísérleti sebészetben, sebészeti boncolásban való úttörő munkásságával világszerte hírnevet szerzett magának. Több mint 500 dolgozatának mindegyike a sebészeti művelődés eredménye és a pancreas sebészetben úttörő munkát fejtett ki, melynek helyes voltát és az ezekből levont gyakorlati tanítását néhány évtized gondos ellenőrzése teljesen igazolta.

Ezen üdvözlő bevezető beszéd után Pólya tanár megkezdte előadását: A pancreas-betegségek kórtanáról és klinikájáról, melyről a következőket mondotta:

A hasnyálmirigy kórtana 1882 előtt még terra incognita volt. Nem ismertvén tehát ezen rejtélyes hasi régi, belső kiválasztású mirigy kórtanát, az orvostudomány teljesen tehetetlen volt a mirigy megbetegedéseivel szemben. Az első pancreas-kutatások abból a megállapításból indultak ki, hogy bizonyos hasi sérülések alkalmával (lőtt sebek, sürtőrekes közé kerülés, vékonybélgyulladásnál, gyomormitéknél, stb.) a hasi régióban szét-szort fehér pettyeket találtak. Ezen fehér foltok keletkezését illetően a bevezetett kutatások kimutatták, hogy önmérsztési folyamatról van szó, amely bizonyos ismeretlen módon a hasnyálmirigyvel van kapcsolatban. Ezen megállapítás bebizonyítására a kutatók számos állaton végzett kísérlettel próbálták a pancreasmirigyvet oly állapotba hozni, hogy ezen önmérsztési folyamat reprodukálódjék, azonban ezen kísérletek vagy részben, vagy egészben mind meddőek voltak.

Pólya professzor több mint 500 kutyán végzett kísérlete aztán véglegesen fényt hozott ebbe az annyira zavaros és komplikált kérdéskomplexumba. Az illusztris professzor kimutatta, hogy a hasnyálmirigy elhalását a hasnyálmirigybe bejutott epeváladék okozza, amely már előzetesen gyulladós folyamatok következtében fertőzötté vált. A pancreasba befolyt fertőzött epeváladék egy önmérsztési folyamatot idéz elő, amely a mirigy trypsin nevű váladékának már mirigybeni aktíválása révén válik lehetővé. Már most a fertőzött epe révén aktívált trypsin valószínűleg megemésztja a hasnyálmirigy, miként a hasi régióban levő zsírszövetet is, melynek folyamánálképpen ott a már említett fehér pettyeket találjuk.

Miután Pólya tanár fényt derített a hasnyálmirigygyulladás — amelyet inkább hasnyálmirigy-elhalásnak (necrosis) nevezhetünk — kórtanára, megvilágította ezen ropant súlyos megbetegedés klinikáját és gyógy módját.

A hasnyálmirigygyulladás nagyon vehemens tünetekkel, csillapíthatatlan erős hasfájással, puffadással kezdődik, amelyet rossz pulzus, elkéklés kísér. A betegség lefolyása gyors, amennyiben halálos kimeneteli, úgy rövid pár nap alatt végé a beteggel. (A franciák ezen betegség lefolyását drame pancreatique névelik). A pancreatitis a has sajátos puffadásáról ismerhető fel, ugyanis a hasfal közepfelső része sajátoszerűleg elődomborodik és a hasfal maga a nagy fájdalomérzet ellenére nyomásra nem fájdalmas.

Pólya előtt a sebész vélemény az azonnali műtét volt. Pólya prof. kimutatta, hogy a hasnyálmirigygyulladásnál az azonnali műtét cáfolatlan, miután a baj (a mirigy elhalás) ugyanis percek alatt megtörtént, amelyen a műtét már nem segíthet. A sebész feladata várni, ha bebizonyosodott, hogy tényleg has-

nyálmirigygyulladásról van szó. Beavatkozni csak az akut tünetek elmúltával kell, ha utó-komplikációk lépnek fel (tályog, epehólyagtályog, bursa-tályog, pancreas-cysta). A hasnyálmirigygyulladás nagyon súlyos betegség, amely nagyon sok esetben halálos kimeneteli, kezelése azonban az első szakban csak tüneti lehet, sebészileg magát az alap-betegséget kezelni nem lehet.

Pólya professzor mesteri előadását, amelynek során önálló kutatásai, kísérletei és észlelései nyomán számolt be a pancreas-gyulladás történetéről, kórtanáról és kezeléséről a jelenlévő orvosok feszült érdeklődéssel hallgatták végig és az előadás befejeztével lelkes ünneplésben részesítették a professzort, kiknek az orvostudomány oly sokat köszönhet. Pólya tanár nevét a nemzetközi orvostudomány annaleséiben megörökítette és örökké hozzá fog fűződni a pancreas-betegségek tudomány.

Prof. Steiner Pál az egyesület nevében köszönetet mond Pólya tanárnak a szak-orvosoknak is tanulságos előadásért és egyben közli az előadóval, hogy őt a Paul Ehrlich Egyesület dísztagjai sorába választotta. Az erről szóló óráratot dr. Ornstein Sándor

Három heti gyógykúra BUDAPESTEN, a fürdők metropolisában

Díjmentes vizum, 50% kedvezmény a magyar vasút vonalain. Lakás és teljes ellátás luxusszállóházban, illeték, orvosi felügyelet, kiszolgálás, körutazás, számos kedvezmény.

Lejben fizetendő az

„EUROPA“

Román Nemzeti Utazási és Idegenforgalmi Vállalat összes irodájában. CLUJON: az „ECONOMIA“-nál Piața Unirii 23. szám.

főtitkár olvassa fel és azt Pólya professzor — megilletőve az inopzáns ünnepséért — köszönettel fogadja el.

Az előadást a Concordia klubban intim és hangulatos társasvácsora követte, amelynek során Pólya professzor ünneplése még folytatódott. (Dr k.—6.)

KÖZGAZDASÁG

A közbeeső termékek forgalmi adója helyett a hatszázalékos forgalmi adónak hat és fél százalékra való emelését javasolja az Ugir

Április 1-től kezdődőleg a kormány, amint ismeretes, bevezette a közbeeső termékek forgalmi adóját. Az új forgalmi adó alkalmazása azonban komoly nehézségekbe ütközik, mert a forgalmi adó alá eső közbeeső termékek minőségét az egyes pénzügyigazgatóságok végzik és nem külön törvény szabályozza, hogy mely termék tekintendő közbeeső terméknek.

Amint értesülünk, az Ugir az így beállított

zavarok megszüntetése érdekében memorandummal fordul a pénzügyminisztériumhoz, amelyben a közbeeső termékek forgalmi adójának megszüntetését kéri és javasolni fogja — a költségvetési egyensúly biztosítása érdekében, — hogy a közbeeső termékek forgalmi adóját a 6 százalékos forgalmi adó alá eső termékek forgalmi adójának fél százalékos emelésével helyettesítsék.

Az üzleti forgalom alapján fogják megállapítani a kereskedelmi adókat

Ismeretes, hogy a pénzügyminisztérium táblázatot készített az egyes kereskedelmi és ipari szakmák átlagos haszonkulcsának megállapítására, melyet az adókievítő közegek azon esetekben vesznek alapul, amidőn az adó az üzleti könyvek alapján nem állapítható meg. E táblázat ellen szakmai körökből több kifogás hangzott el és főleg azt sérelmezték, hogy a táblázat néhol 35 százalékos haszonkulccsal számol, noha az uzsora törvény 10 magas

üzleti hasznót nem engedélyez. Emiatt a pénzügyminisztérium elhatározta, hogy már most megkezdje az előkészítő munkálatokat a jövő évi adókievítésre és a reális haszonkulcs megállapítására új táblázatot készít a begyűjtendő adatok alapján. A jövő évi adókievítésnél tehát a cégek által elért üzleti forgalomnak a haszonkulccsal való egybevetésével fogják az adókat megállapítani.

Ujabb pénzügyminiszteri rendelet a kisiparosok és kiskereskedők könyvvezetési kötelezettségéről

A pénzügyminisztérium újabb magyarító rendeletet adott ki a kisiparosok és kiskereskedők könyvvezetési kötelezettségére vonatkozólag.

A rendelkezés felhívja az érdekeltek figyelmét arra, hogy az egyes adótörvény 1938 áprilisi elismerés életbeléptetett módosítása kötelezőleg előírja az iparosok és kereskedők számára az üzleti könyvek vezetését.

A pénzügyminisztérium azzal a céllal, hogy a kisiparosok és kiskereskedők rendelkezésére essen, 1938 március 13-án kiadott 470.554. számú rendeletében úgy intézkedett, hogy amennyiben azok az iparosok és kereskedők, akiknek évi jövedelme a 150.000 lej meg nem haladja, évente 200 lej pauszáltszszegét fizetnek, ebben az esetben a könyvek rendes vezetésének elmulasztása esetén nem lesznek megbüntetve az adótörvény 103. szakaszának d. pontja értelmében.

Ez a 200 lejes pauszál-összeg azonban egyáltalában nem mentesíti a kisiparosokat és kiskereskedőket a könyvvezetési kötelezettsége alól, mindössze csak a bírság kiróvására nem kerül sor velük szemben. Amennyiben a kisiparosok és kiskereskedők üzleti könyveiket nem tartják rendben, az adókievítések alkalmazásával nem könyveik figyelembe-

vételével, hanem összehasonlítás útján lesznek megadóztatva, amely minden körülmények között hátrányt jelent a számukra.

Röviden tehát: az évi 200 lejes pauszáltszszeg lefizetése a kisiparosokat és kiskereskedőket csak az adótörvény 103. szakaszában megjelölt bírság kiróvása alól mentesíti, azonban nem mentesíti őket az adótörvény előírásai alól.

Nem jár tulorabér az alkalmazottal való meg egyezés esetén

Tulorázás kérdésében érdekes ítélet hangzott el az aradi törvényszék második szekcióján 1570—1936. szám alatt. E szerint nem kérhet külön kártérítést, vagy fizetéspótlékot tulorázás címén az alkalmazott, aki a törvényben meghatározott 8 órai munkaidőnél többet dolgozott ugyan, azonban a munkaadóval megegyezett abban, hogy a tulorákért külön javadalmazást nem fog kapni, miután e helyett más irányú kárpótlásban részesült.

RÁDIÓ MŰSOR

Kedd, május 31.

Bucuresti, 6.30: Torna, hírek, hanglemek. 13.15: Pontos idő, kulturális közlemények, sport. 13.25: Petrică Motoi zenekara. Közben 14.15: Pontos idő, időjárás, hírek. 15.20: Közlemények, külföldi rádióérdekességek. 19: Pontos idő, időjárás. 19.02: A rádió technikai üzenetei. 19.15: Zeneszerzők portréja: Donizetti és Bellini. Hanglemek. 20.20: Maria Marinescu-Mureanu francia dalokat énekel. 20.45: A rádió zenekara. 21.30: Popovici Baznosanu professzor előadása: Mire tanít a tenger. 22.30: Hírek, sport. 22.45: Vasile Juica zenekara.

Budapest, 7.45: Torna, utána hanglemek. 11.20: Hírek. 13.05: Hanglemek. 13.30: Hírek. 14.30: A rádió szalonzenekara. 15.35: Hírek. 19.20: Hanglemek. 20.30: Heimlich Lajos zongorázik. 21: Dalos, zenés katonaszt. 23: Szalon- és jazz-zenekar. 24.10: Rendőrség fuvózenekara.

Mit hallgassunk a külföldi műsorból:

Droitwich. 23.10: Brahms: A-moll zongoradarvas. Ravel: Szonata Debussy emlékére. Prokofjev: Ötös.

Pozsony. 22.05: Rádiózenekar.

Rádio Paris. 21.45: Színházi közvetítés.

Strasbourg. 21.30: Közvetítés a párizsi Vigoperából.

Toulouse. 21.45: Operatrészetek.

Szerda, június 1.

Bucuresti, 6.30: Torna, hírek, hanglemek. 13.15: Pontos idő, kulturális közlemények, sport. 13.25: Hanglemek. 14.05: A négyes számú napiparancs felolvasása. 14.15: Pontos idő, időjárás, hírek. 15.20: Közlemények, a nap eseményei. 19: Pontos idő, időjárás. 19.02: Könyv- és folyóiratszema. 19.15: A rádió szalonzenekara. 20.50: Paul Celescu: Beethoven zongoraversenye. 21.30: Hangjáték. 22.30: Hírek, sport. 22.45: Măscu Presneanu zenekara.

Budapest, 7.45: Torna, utána hanglemek. 11: Hírek. 13.05: Országos Postászenekar. — 13.30: Hírek. 14.30: Cigányzene. 15.35: Hírek. 18: Rendőrszenekar. 19.30: Cigányzene. 20.30: Az Operaház előadásának közvetítése: A mosoly országa. 22.50: Hírek. 23.30: A rádió szalonzenekara.

Mit hallgassunk a külföldi műsorból:

Belgrad, 23.20: Pantcho Wladigeroff zongoraversenye.

Droitwich. 21.25: Rádiózenekar.

London Regional. 21.15: Wagner: Walkür, a II. felvonás.

Rádio Paris. 22: Tarka est.

Varsó. 20.40: Rádiózenekar: május estje. Chopin-művek.

Pályázat

A brasovi zsidó elemi iskolánál egy tanító (tanítónői) állás van üresedésben. Pályázhatnak elemi iskolai oklevéllel bíró, vallásos életű tanítók (tanítónők), kik az elemi iskolában hittant és héber nyelvet is képesek tanítani. Az állás 1938. szept. 1-én foglalható el. Pályázati határidő június 20. Pályázni önjuttatott kérelmekkel, valamint fizetési igényekkel alantí címre: Comunitatea Izraelita de rit. Occidental, Brasov, Str. Muresnilor 31.

Halálos élet. Bontempelli írta, az olasz regényírás mestere. Athenaeum kiadás, köve 119 lei. Az Ath. Regénytár előbbi kötetei: Maugham: Színházregénye, Green Leviathan, Sinclair Lewis: Tékony szülők és most: Bontempelli: Halálos élet, kötetje 119 lei, köve Lepagenál Cluj. Postán utánvéttel. Kérjen teljes jegyzéket.

Teljes

MEXIKÓ, május 30. A felkelőket mindenütt teljes mértékben visszarendelt csapatok kezére kapták, nem sikerült elfoglalniuk...

Megtalálták egy...

A lipsei... London, május 30. Rizsi tudósítójának nyomozás után kiderült, hogy Zernatto, a Schuschnigg tagja, aki külföldön volt, a párizsi környéki faluban, Guido Zernatto lakásában szigorúan őriztetve Schuschnigg volt miniszternek az Anschluss megvalósítására vonatkozó nyakre vonatkozó val. Ezen iratszómlátto Amerikába küldött vállalat birtokában lévő könyvben fogja az A Daily Herald...

Érdekes

Mit hallgassunk a külföldi műsorból: Helmer János... Targu-Mures, május 30. (Bud.) A tárgumures régi nagymulti intézmény, vasárnap közgyűlést, amely kottákkal szentesítette a közgyűlést, a szünetekben jelentek meg a tárgumures üdvözlő szavai nyelvi és kulturális régi agilis és ráteremtett beszédében mai gazdasági viszonyok közötti kereskedőtársadalmi gyelmességre bu...

Utána dr. Márk Társulat ügyvezető magyas és mindvégig a problémáinak szaktudományi adatait is magában levő megbízott közgyűlési jelentésre a közgyűlés me...

Ezután a régi májdi a kandidálmann Mór, Farkas dr. Erdélyi Emilből állott, felolvasták a sorát, amelyet a elfogadott. Általános megválasztás. A Kereskedő és a Kereskedők Társaságának a megbízott közgyűlését, amely egyszerű rész venni a magának a közgyűlésben visszajuttatott visszajuttatott helyébe a megválasztott Helmer József, a Társulat füzspártlan ráteremtett megválasztott megválasztott kereskedőtársadalmi...

A tárgumures közössége tehát az meg: első Róza Fekete Mihály, Árpád és Muntele Georgehe, székely Ferenc, Naf Rosenfeld H...

Teljesen leverték a mexikói zendülést

MEXIKÓ, május 30. A kormánya patok a zendülők összes fészkeit bevették. A felkelőket mindenütt elfogták és a kormány teljesen ura a helyzetnek. Ma már mindenütt teljes rend és nyugalom uralkodik és a mozgósított haderőket rendre mind visszarendelik állomáshelyükre. Az a hír azonban, hogy Cédillo a kormánycsapatok kezére került, téves volt, mert a felkelővezér tábornokot mindezekig nem sikerült elfogni.

Megtalálták Zernattot, a Schuschnigg-kormány egyetlen elmenekült miniszterét

A lipcsei legfelsőbb bíróság ítélkezik Schuschnigg fölött?

London, május 30. A Daily Herald párizsi tudósítójának sikerült hetekig tartó nyomozás után kideríteni, hogy Guido Zernatto, a Schuschnigg-kormány egyetlen tagja, aki külföldre tudott menekülni a német seregek bevonulása után, — egy párizskörnyéki faluban telepedett le. Guido Zernatto lakását a francia rendőrség szigorú őrizet alatt tartja, mert Schuschnigg volt munkatársa hatalmas, az Anschluss megelőző politikai eseményekre vonatkozó iratsomót vitt magával. Ezen iratsomó eredeti okiratait Zernatto Amerikába küldte és most egy nagy kiadóvállalat birtokában vannak, mely rövidesen hatalmas szenzációt keltő könyvben fogja azokat napvilágra hozni. A Daily Herald tudósítójának alkalma

volt beszélgetést folytatni Guido Zernattal, aki lakásán csak a párizsi osztrák követség és konzulátus, Schuschnigg hű tisztviselőit fogadja. Zernatto elmondotta, hogy először Csehszlovákiába menekült, majd Olaszországba ment, ahol kihallgatáson jelent meg Mussolini előtt. A német kormány tudomást szerezve arról, hogy Rómában tartózkodik, a volt miniszter kiadatását kérte. Ő azonban Franciaországba utazott, még mielőtt a kiadási kérést a Ducnak kézbesítették volna. Bécsi jelentés szerint Schuschniggot Lipcsébe szállították és ott a legfelsőbb bíróság fog ítélkezni fölötté, ugyanaz, mely előtt a Reichstag felgyújtásának hírhedt pere is lezajlott. A német propagandaminisztérium egyelőre cáfolja ezt a hírt.

Érdekes közgyűlést tartott a tárgumuresi Kereskedő Társulat

Helmer József nagykereskedőt választották meg alelnöknek

Tárgu-Mures, május 30. (Az Új Kelet tud.) A tárgumuresi kereskedőtársadalom régi nagymulti intézménye, a Kereskedő Társulat, vasárnap tartotta rendes évi közgyűlését, amely messze túlnötte a szokott sablonos kereteket. A közgyűlést, amelyen a tagok teljes számban jelentek meg a tárgumuresi Kulturpalota nagytermében, Rosenfeld elnök üdvözlő szavai nyitották meg. Rosenfeld Jenő nagykereskedő, a Kereskedő Társulat régi agilis és rátermett elnöke frappáns megnyitó beszédében találóan adta meg a mai gazdasági viszonyok hű tükörét és a kereskedőtársadalmat összefogásra és fegyelmellettésre buzdította.

Utána dr. Márk Miklós a Kereskedő Társulat ügyész-főtájkára tartotta meg magvas és mindvégig érdekes, titkári jelentését, amely a kereskedelem aktuális problémáinak szakszerű felölésén kívül, az intézmény adminisztratív statisztikai adatait is magába foglalta, majd a távol levő megbízott képviselőtében a felügyelőbizottság jelentését is felolvasta, amelyre a közgyűlés megalta a felmentvényt.

Ezután a régi vezetőség lemondott, majd a kandidálóbizottság, amely Rothmann Mór, Farkas Samu, Lengyel Alfred, dr. Erdélyi Emil és Fritsch Izidor tagokból állott, felolvasta az új vezetőség névsorát, amelyet a közgyűlés egyhangulag elfogadott.

Általános meglepetésre dr. Erdélyi Emil a Kereskedő Társulat általánosan ismert és agilis alelnöke ezuttal nem fogadta el megbízatását, azzal, hogy mint az intézmény egyszerű katonája kíván ezuttal részt venni a munkában, de fenntartja magának a konstruktív bírálat jogát is. Miután a közgyűlés sajnálattal vette tudomásul visszavonhatatlan lemondását, helyébe a megüresedett alelnöki tisztségre Helmer József nagykereskedőt választották meg, aki eddig is mint a Társulat füzerszakosztályának elnöke, pártlan rátermettségről, ambicióról és munkaszeretetről tett tanúságot és így megválasztása csak nyeresége lehet a Kereskedőtársulatnak.

A tárgumuresi Kereskedő Társulat vezetősége tehát a következőképpen alakult meg: elnök Rosenfeld Jenő, alelnökök: Fekete Mihály, Helmer József, Várady Árpád és Muntean Joan, titkár: Gherman Gheorghe, számvizsgáló bizottság: Enyedy Ferenc, Naftali Sándor, Nagy Ferenc, Rosenfeld Henrik, békéltető bizottság:

Izsák Elemér, Ábrahám Samu, Dudutz Antal és Lövy Endre, míg ezenkívül a közgyűlés egy ötven tagu választmányt nevezett ki.

Rosenfeld Jenő elnök mondott ezután megható szavakban köszönetet a közgyűlésnek azért a bizalomért, amellyel az új vezetőséget megtisztelte, majd kegyeletes szavakban emlékezett meg a Társulat elhunyt tagjairól: Mestitz Albrtről, Öllerer Józsefről, Weinrich Károlyról és Jakab Arminról, továbbá azt javasolta, hogy a társulat alapítványban állítson marandó emléket a Kereskedő Társulat elhunyt alelnökének Mestitz Albertnek, amelynek tervét egy bizottság fogja kidolgozni.

Végül dr. Erdélyi Emil szólt még fel a Kereskedő Társulat választmánya nevében és felszólalásában azt hangsúlyozta, hogy az ország kereskedőtársadalmának reális gazdaságpolitikát kell folytatnia, hogy azzal az ország és az állam érdekeit elősegítse és ezután a tárgumuresi Kereskedő Társulat közgyűlése véget ért. (b. b.)

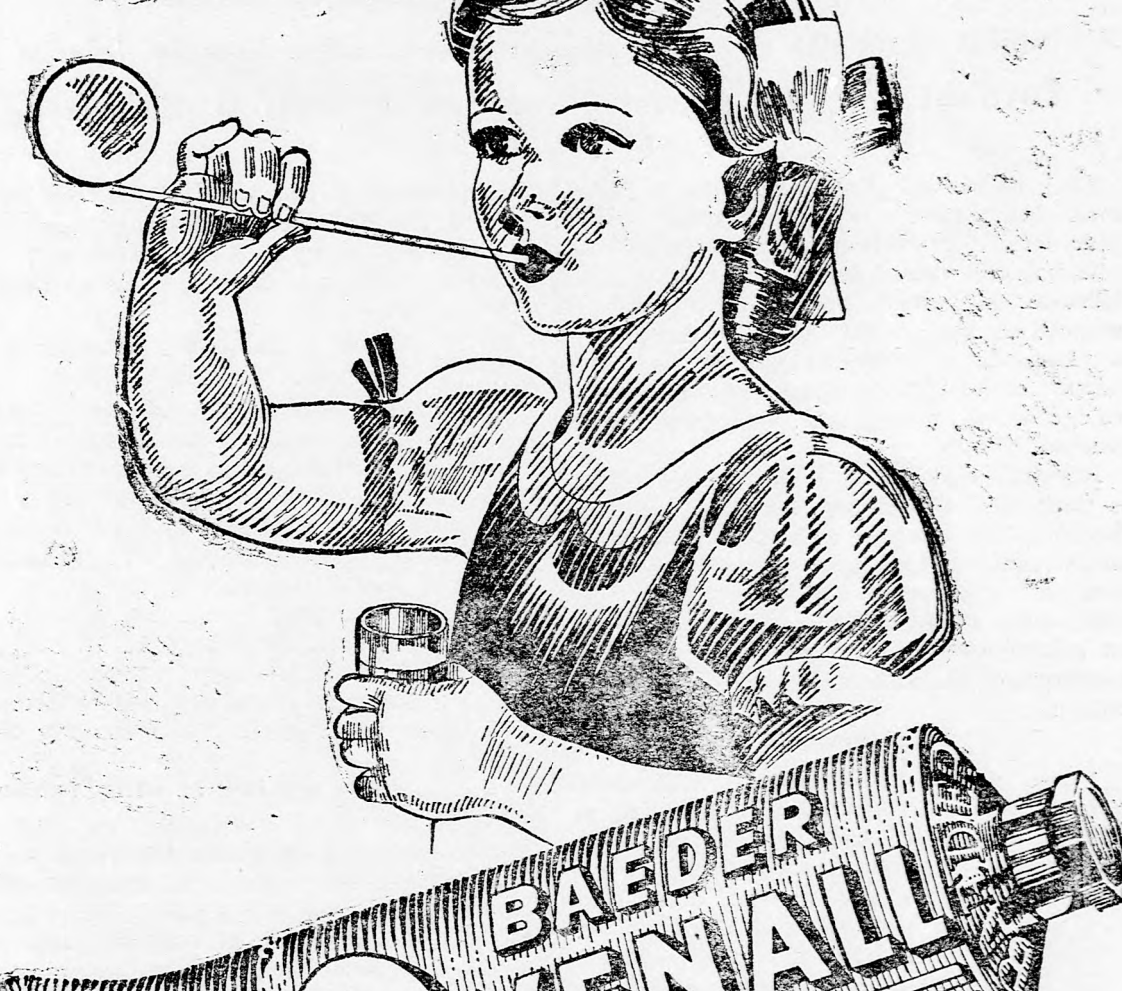
— Két öngyilkosság Bucurestiben. Bucurestiből jelentik: Ma délelőtt a Popa Tatu utcában Pálfi Piroka nevű leány szerelmi bánatában öngyilkosságot kísérelt meg. Sullyos mérgezéssel szállították kórházba. — Tina Purice nevű leány a Duminec utcában felakasztotta magát. Tettét feltékenységtől követte el.

— A Rador távirati iroda új igazgatója. Bucurestiből jelentik: Theodor Solacolu sajátánacsost kineveztek a Rador távirati iroda igazgatójává Radu Dragnea helyébe.

— Hetvennyolc zsidót töröltek Galaton az állampolgársági lajstromból. Bucurestiből jelentik: A galati járásbírósgok 78 polgárt töröltek az állampolgársági lajstromokból, amiért nem tettek eleget a törvény előírásainak.

— A bucaresti kikötő a megvalósulás stádiumában. Bucurestiből jelentik: A bucaresti kikötő létrehozásának terveti a közeli megvalósulás stádiumába léptek. Intézkedések történtek, hogy a Dámbovița partjain lévő malmokat lebontsák, hogy csatornát lehessen vágni az Argeshez. A kikötő a tervvek szerint a Vitan-mező helyén lesz. A kikötő építkezési munkálataival egyidejűleg villamos erőfejlesztő telepet és 2400 méter hosszú sportolópályát is építenek. Ezen a környéken építik fel az olimpiai stadiont is.

Ovenall

A leghatásosabb eszközök egyike fogainak épségben tartására A HABZÓ OVENALL FOGPÉP.

Ennek hatásos habja a fogak között is tisztít és FELOLDÓ HATÁSA minden lerakódást eltávolít a fogokról. Ovenall fogpép a fogakat hófehérré teszi.

A spanyol kormány erélyes intézkedéseket kért Párizstól és Londontól a nyílt városok bombázásának megakadályozására

Valenciát és Madridot bombázták a nemzetiek. Harctéri jelentések

Salamanca, május 30. (A Rador). A nemzetiek főhadiszállása a vasárnapi hadműveletekről a következőket jelenti: A katalóniai fronton a kormányerők Tremp és Balaguer körzeteiben több támadást vezettek. Mindenütt azonban visszaverettek, nagy veszteségek mellett. A castelloni arcvonalon a nemzeti erők előrenyomultak öt kilométernyire keletre Albocacertől. Elfoglalták a Bobota magaslatot, Muela de Ares és Benasalt, Gullat és Ares de Maestret. Az ellenség 200 embert vesztett, a nemzetiek 625 foglyot ejtettek. A ternueli fronton a nemzetiek offenzívájá megtörte az ellenség maradék ellenállását. A nemzeti erők elfoglalták Cabra de Mora, Valsona falvakat a Puebla de Valverde állást. A nemzetiek folytatják előrenyomulásukat. Ugy látszik, hogy a nemzeti erők tegnap újabb erős offenzívát indítottak a tengerig húzó egész fronton. Aranda tábornok páncéloskocsi-osztágot nyomulnak előre a part mentén. Valenciából jelentik, hogy a nemzetiek repülői tegnap négy ízben bombázták a várost. Éjfélkor, 1 órakor, fél kettőkor és fél három órakor. A Havas szerint a kár igen jelentős és az áldozatok száma még nem becsülhető fel. A léghárító útegek számos lövést adtak le a nemzeti repülőkre. Madridi jelentés szerint tegnap estefel

a kormányrepülők erősen bombázták a főváros körüli nemzeti állásokat. Barcelonából jelentik, hogy a spanyol köztársasági kormány tiltakozó jegyzéket intézett a francia és angol külügyminisztériumokhoz, amelyben nyomtatékosan felhívja őket arra, hogy elmulasztottak megfelelő kormánytól arra nézve, hogy repülői nyílt városokat ne bombázzanak. Ennek következménye volt, hogy a nemzetiek repülői legutóbb Alicante városát bombázták és ott igen sok ártatlan embert is megöltek. Madrid most végleges és erélyes intézkedéseket követel idevonatkozóan. Újabb madridi jelentés szerint hétfőn délelőtt két órán át bombázták a fővárost, a nemzetiek repülői. A nemzetiek útegei több lövést adtak le a városra. Három halálos és öt sebesült áldozata van a bombázásnak. A Stefani római közlése szerint az olasz légionáriusok veszteséglistája a februári malagali és ebroi harcokban a következő: 191 tiszt és 1832 közlegény meghalt, 520 tiszt és 6476 közlegény megsesült, 16 tiszt és 167 közlegény eltűnt, 3 tiszt és 356 közlegény fogságba esett. Az összveszteség: 9541. Mint Párizsból jelentik a francia kormány utasításra Franciaország San Sebastian-i főkonzulja tiltakozott a nemzeti spanyol hatóságoknál Cerbere kikötőjének bombázása ellen.

SPORT

Vasárnap Toulouseban játsza Románia első világbajnoki mérkőzését Kuba ellen

A külföldi sportajtó szerint Romániára Kuba ellen komoly feladat vár
További egy évig marad érvényben a Nemzeti Bajnokság mai rendszere?

Cluj, május 30. (Az Uj Kelet tud.) A román válogatott labdarúgócsapat — mint már közöltük — szombaton elutazott első világbajnoki mérkőzésének színhelyére, Toulouseba. A csapat pár nappal hamarabb utazott el, hogy a mérkőzés körülményeivel, a klímával, stb. megbarátkozzon, hasonlóképpen cselekedett azonban ellenfele, a kubai válogatott is, amely már megérkezett Toulouseba.

Románia első — és reméljük nem utolsó — ellenfele, Kuba elég ismeretlen ellenfél, semhogy játékerőjéről komoly fogalmat alkothatnánk. Románia futballválogatottja azonban alighanem sokkal komolyabb feladatot állt Kubával szemben, mint ahogy az sportkörökben elképzelik. Ime mit ír a mérkőzéssel kapcsolatban a budapesti Sport-hírlap:

Romániának jó lesz vigyáznia!

Kuba csapata 30-án érkezik Cherbourgba és azonnal Toulouseba, Romániával vivandó mérkőzése színhelyére utazik. A kubai csapat nem lesz könnyű ellenfél Románia számára, hiszen a kubaiak annak idején megverték az ott turázó Hungáriát is. Azóta — a hírek szerint — meg is erősödött Kuba futballja. Románia számára tehát nem lesz „séta” a toulousei mérkőzés. Ismételtük tehát a Sport-hírlap írtését:

Romániának jó lesz vigyáznia! A román csapat a következő összeállításban játszik: Pavlovici-Bürger, Felecan I.—Vintila, Rasinaru, Ruffinszki—Bindea, Kovács, Barátky, Bofoia, Dobay.

Első a Rapid FC, második a Ripensia...

A labdarúgószövetség szűkebb tanácsa tegnapi ülésén döntött a Közép-Európa Kupában Romániát képviselő csapatok ügyében. Először az első helyen a Rapid FC, a második helyen a Ripensia képviseli Romániát a KK-ban. Ilyenformán az első fordulóban a Rapid az FC Milannal, a Ripensia az Ujpesttel játszik. Első mérkőzését mindkét román csapat Bucarestben játsza le.

Kimondta a tanács, hogy a különböző mérkőzések megsemmisítése ügyében beadott felbontások felett június 7-i ülésén fog határozni.

Még egy évig az eddigi rendszer?

Jólétesült sportkörökből szerzett értesüléseink szerint a számtalan fellebbezés és lépési fenyegetés miatt, a labdarúgószövetség elnöke és teljes elnöksége azzal a tervvel foglalkozik, hogy a bajnoki rendszert mai formájában további egy évre érvényben tartja és időközben javaslatot dolgoz ki az új, egy csoportos bajnokságba való bejutás módzatai felől.

Mi történt vasárnap a sportvilágban?

Cluj, május 30. (Az Uj Kelet tud.) A vasárnap sportja — a világbajnokságra való előkészületek miatt — érdekes, de korántsem olyan eseménydús, mint más évben hasonló időszakban. Belöldön a lejátszható minősítő és barátságos mérkőzések, külföldön egy válogatott futballmérkőzés és a Davis Cup küzdelmei szerepeltek a programon. Eredményeik:

Selejtező mérkőzések

Braila. Tricolor CFFV—Unirea Tricolor 1:1 (1:0). 1200 néző, bíró Xifandó. Az eredmény reális. Az első félidő 28. percében Kocsa a ploeistiek részére szerzi meg a vezetést, majd szünet után a 3-ik percben Iordache egyenlít.

Lugoj. UDR—Jial 4:1 (3:1). 1000 néző, bíró Olteanu. Az UDR csatársora remekelt. Góllövők: Krubl (2), Ngru és König, illetve Szilte.

Barátságos mérkőzések

Bucaresti. Preston North End—Venus-Rapid kombinált 2:0 (1:0). Harmincezer néző, vezető Piki Kroner. Az angolok szép játék után győztek, Beattie és O'Donnel gójaival. Humis 11-esét az angol kapus kivédte.

Cluj. Universitatea—UEC 5:2 (0:1). Bistrița. Victoria—SS Bistrița 3:0 (2:0). Timisoara. Ripensia—Electrica 4:0 (1:0).

C) liga döntő

Besija. Minerul—RMTE 2:0 (0:0). Cluj. Industria Sármei—KAC 0:0.

KÜLFÖLD

Belgrádban a három város atlétikai versenyén Belgrád győzött 103 ponttal, Bucaresti 94, Prága 90 ponttal végzett.

Brüsszel. Jugoszlávia—Belgium 2:2 (1:1). Barátságos válogatott labdarúgómérkőzés.

Davis Cup

Budapest. Németország—Magyarország 3:2. Párizs. Franciaország—Olaszország 3:0.

Csak cöviden...

Kettőezerhatszáz kilométeres országos staféta indul az ország négy részéből Bucarestbe június 8-án. Mindegyik futó egy-egy kilométert szakad. A stafétabotban a határokról földet visznek az uralkodónak. Ezenkívül hatszáz kilométeres távon kerékpárverseny és repülő körverseny fejezi ki a sportok napja alkalmából a sportolók hódolatát Öfelsége előtt.

Európaszerte sorra fejeződnék be az 1937—38-as bajnoki év küzdelmei. Ime az új bajnokok: Anglia: Arsenal. — Csehszlovákia: Sparta. — Dánia: Boldklubben. — Franciaország: Sochaux. — Magyarország: Ferenc-

város. — Olaszország: Ambrosiana. — Portugália: FC Porto. — Svédország: Slepiner Norrköping. — Svájc: FC Lugano.

A Hungaria cluji játéka programja annyiban változott, hogy első mérkőzésén nem a cluji válogatott, hanem a néhány Victoria-játékoskal megerősített Universitatea lesz a budapesti csapat ellenfele.

A francia posta a labdarúgó világbajnokság alkalmából 1 frank 75 centimes névértékű kétszínű bélyeget hozott forgalomba, 1 millió példányban. A bélyegképet Joe Bridge angol játékos fényképe után készített kép díszíti.

A Ripensia öszire főleg a fedezetsorát kívánja erősíteni, ezért előrehaladott tárgyalásokat folytat Demetrovici-csal, a Kinizsi-ILSA kitűnő válogatott fedezetével. Amennyiben a tárgyalások sikerrel végződnek, a Ripensia sokat nyer a kitűnő játékoskal.

Az angol kupadöntő vesztes csapatának a Huddersfield Townnak a középcsatára volt eddig a harmincegyéves Hulme Joe. Hulme most visszavonul: sportárkereskedést nyit. Nevéhez páratlan rekord fűződik: az idén ötödikben vett részt az angol kupadöntőn. Érthető: előzőleg az Arsenalban és a Blackburn Roversben játszott. Ezek pedig gyakorlatilag az English Cup árnyékába.

Fodor Henrik dr Bucaresti tárgyalási eredményel jártak: október 16-án sikerül létrehozni Románia és Magyarország válogatott csapatának bucaresti mérkőzését. Október 15-én a két ország B) válogatottja mér össze erejét ugyancsak a román fővárosban. Románia végleges őszi nemzetközi mősora így a következő: Szeptember 4-én Ploestiben: Románia B)—Jugoszlávia B). Szeptember 6-án Belgrádban: Jugoszlávia—Románia Benes-kupa mérkőzés. Október 15-én Bucarestben: Románia B)—Magyarország B). Október 16-án Bucarestben: Románia—Magyarország. Október 23-án Prágában: Csehszlovákia—Románia Benes-kupa mérkőzés. Október 30-án Bucarestben: Románia B)—Csehszlovákia B).

Romániáról perferktül beszélő, önálló kiszolgáló segéd felvétetik. Fényképes ajánlatok Markovits női divatruház címre: Oradea Piața Regina Maria küldendők.

SZÍNHÁZ-FILM MŰVÉSZET

A SZÍNHÁZ HETI MŰSORA:

Június 1, szerda este 9: Hatodik emelet. (Alfred Gehry világhírű vigjátéka, az idei párizsi, bucaresti és budapesti évad felkeltő sikere, a Vigzínház különleges engedélyével, párhuzamos előadásokban. Főszereplők: Beness Ilona, Erényi Böske, Fényes Alice, Szőlősy Klári, Faal Magda, Rajnai Elli, Deésy Jenő, Kovács György, Lantos Béla, Mézáros Béla, Nagy István, Rajnai Sándor, Szabados Árpád, Tóth Elek, stb. Rendező: Szabados Árpád. A színpadot az eredeti párizsi díszlet alapján készítette: Rajnai Sándor. Premierbériet 39. szám.)

Csütörtök d. u. 6: Az utolsó fórum. (Harmadszor.) este 9: Hatodik emelet. (Rendes bériet 39. szám. Irodalmi bériet 16. szám.)

Péntek 9: Hatodik emelet. (Harmadszor.) Szombat 9: Hatodik emelet. (Negyedszor.)

Vasárnap délelőtt 11: Dugó Dani (Hetényi Elemér növendékeinek gyermekelőadása.)

Vasárnap d. u. 3: Láz. (Olcsó helyárrakkal.) d. u. 6: Hatodik emelet. (Ötösör.) este 9: Hatodik emelet. (Hatodsor.)

Hétfő d. u. 3: Dugó Dani (Hetényi Elemér növendékeinek gyermekelőadása.) Hétfő d. u. 6: Hatodik emelet. (Hetedsor.) este 9: Az utolsó fórum. (Negyedszor.)

A ROMÁN OPERA MŰSORA:

Szerda, június 1: Vigözvegy. Péntek, június 3: Traviata. (Vezényel Edmondo de Vecchi.) Vasárnap, június 5 este: Szimfónikus hangverseny. (Vezényel Edmondo de Vecchi.) Hétfő: június 6: Aida. Vezényel (Edmondo de Vecchi.)

A CAPITOL MOZGÓ MŰSORA:

Nők az éjszakában. Szenzációs erkölcsdráma, csak felnőtteknek! Főszereplő: Bette Davis. A film előtt: Uj világhíradó!

A ROYAL MOZGÓ MŰSORA:

Hétfőn: Robinson Crusoe II-ik és befejező része: A hegyek megindulnak. Izgalmasabb és érdekesebb, mint az első rész. Jelölté: Híradó, színes és fekete Mickey Maus.

AZ URANIA MOZGÓ MŰSORA:

Édesanyom, a kisasszony. Danielle Darrieux legújabb vigjátéka.

A THALIA MOZGÓ MŰSORA:

Szerdától: A gyilköltet völgye. A legizgalmasabb, legszebb színes film. Fősz.: Silvyva Sidney. Journal!

AZ EDISON MOZGÓ MŰSORA:

Világvárosi premier-műsor: Nagy premier! Molliere világhírű vigjátéka filmen: Botcsinálta doktor. Tase és Nastase-val. II. Viktória. Molnár Ferenc darabjának filmváltozata. Luise Ulrich és Marthias Wiemann. III—IV. Uj híradó és Mickey Maus.

Jön: Koldus és királyfi.

AZ OPERA MOZGÓ MŰSORA:

Mától: Az első ölézés. Pazar kiállítású szerelmi történet. Fősz.: Robert Taylor és Janet Gaynor.

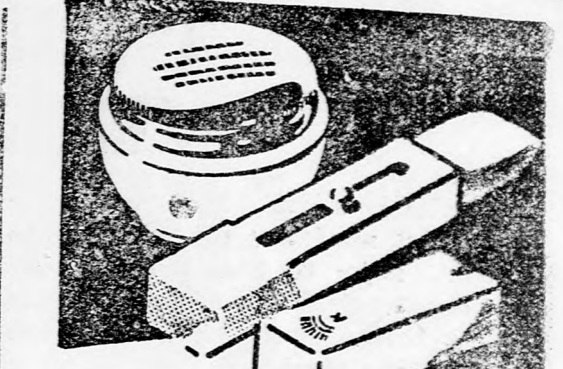
Jön: A véres határ. Fősz.: John Wayne, a cow-boy király.

A SELECT MOZGÓ MŰSORA:

Hajza a kalandor után. Harry Piel közismert művész legújabb, izgalmas filmje.

A MUNIAS MOZGÓ MŰSORA:

Premier: I. Finom kis szálloda. Ötletes, neveltető szalonvigjáték. Fősz.: Heßmann Thimig, Theo Lingen és Leopold Konstantin. II. Juanita. Csodás zenéjű film-száng, a híres Alfred Rode 40 tagu zenekara közreműködésével. III. Journal.

Friss, fiatalos külső

Minden nő — úgy foglalkozása közben, mint a farságban — tudja értékelni a friss, egészségércsint. Milyen könnyen fiatalíthatja és szépítheti meg

KHASANA

ajakruzzsal és arcpirosítóval száját és arcát. Khasana ajakruzzsok 6 színárnyalatban, minden szépségipus számára az ideális árnyalat. KHASANA - arcpirosító vékony rétegben az arca alkalmazva, minden sápadt arcnak azonnali rózsás, friss színárnyalatot kölcsönöz. Egyszeri használat naponta elegendő. Idő - víz - és csóllálló!

APRÓ HIRJETÉSEK

UJ FÜGGÖNYELLEKÜZLET nyílt „DER-BESC” név alatt a Gólya Aruház fellett emelten. Vert cipkeszövegeink kivánt méretben készítenek. Állandó mintaterem.

Jól és olcsón étkéziket Menyász Böske vendéglőjében. Reggeli: tejeskávé, vaj, tojás, zsemle 13 lei. Zónareggeli: borjupörkölt, sór 16 lei. Ebédkoszt: abona három fogás 25 lei. Vacsora: gretár, vegetár. Az éltiközöntség találkozó helye. A rabbitanács felügyelete alatt. Cluj, Calea Reg. Ferdinand No. 37.

Június elsőjével Geoagiu fűrdőn ort. kőser vendéglőt nyitok. Szíves pártfogást kérek. Weiszné vendéglős.

100x165 nagyságu apró selyembobelin V. Giraud: Der Sklavenhändler művészeti festménye félig kiváru olcsón eladó. Str. Ion Ghica 6/a, második lakás.

Szoba konyha azonnali kiadó gyermektelen zsidó házaspárnak. Decebal 20.

Keressék 15 éves fiam részére lehetőleg tanár családnál teljes ellátást, ahol V. Hicuból szeptemberre magánvizsgáa is előkészítik. Vallásos ház előnyben. Dr. Lőrinczné, Deva.

Fiatál zenepedagógus, akadémiai képzettséggel, nagy gyakorlatlaltal, német nyelvtudással tanítás ellenében nyaralni menne uricsaláchoz. Cim a kiadóban.

Német, magyar, francia önálló levelező (gépgyorsírónő) állást keres, óralevelezést vállal. Megkereséseket „Románul ért” jelígre a kiadóba.

Elisabeta u. 47 számú villában szoba, előszoba, fürdőszoba garzonlakás azonnali kiadó. Telefon: 1219.

Nem kell külföldre menni BIXAD Románia Karlsbadja Gyomor-, vese- és hólyagbántalmaknál, gyógyhatása világhírű. Gyönyörű felkvs, fenyvesek között. Június 1-től nyitva. Prospektust küld kívánatra: Direcțiunea Băilor BIXAD, jud. SATU-MARE.

FOTO

Gyógyfürdőhely. N tes völgyben; rdd kellemes éghajlatot, végőt biztosít. Jód és víz gyógyhatást fe mus, kőszvény, vér- visszértágulás ese fűdők, diatermia, villanykezelések is fango-terápia, félfü stb. egészítik ki GC kura kitűnő hatású zés, süritett levegő stb. utólrhetetlen krónikus nátha, a rsuai, stb. kezelését és „Baineara”, a l mel vannak berend szeptember 30. Pro kuld: Societatea C Str. Brezoianu

Beck lengyel zett Stockholmból. külügyminiszter t jövet visszaérkezett limból jelentik egy lentesei szerint Bec julius hónap elején Esztorzság főváros — Francia légtig Londonból jelentik: dömtés az angol k lemin tábornok, főnök vezetésével C dömtés megtelint ményeket és részt v nagy légi gyakorlat

Foto F

GYERMEK REGIN

— Egy aranypap ból jelentik Valóse londoni tözde jól Abe Bailey a mult Holdings néven t pittott, amelynek elött is csak három Bailey, a délafrika egy ujonnan fele zására alapította. elött Sir Abe Bail letfelei csöndben részvényeket, mel schillingre emelke ság csak ekkor t nyászati szakértök olyan szenzációs amilyenre évtized részvényeket m lúszan keresni k schillingre szöktek annyit érnek a mint alig egy hó baráti körén kívül Garabed Birsing spekuláns kereste pokon át a közér amikor a london egész világ borsé beavatkozás ellen ért el.

FE

gy (ROMA 49 C hófoku forrás. Minden valamint női Ujonn iszapfürdőit, séges szénse fe vasuti kedvez sok: Tenisz. Direcțiunea

HIREK

GOVORA

Gyógyfürdőhely. Nedvesség- és szélmentes völgyben; erdőkkel övezett fekvése kellemes éghajlatot, tiszta, pormentes levegőt biztosít. Jód és kén-tartalmú ásványvíze gyógyhatást fejt ki: reuma, artritisz, m. köszvény, vér- és bőrbajok, valamint visszértágulás esetében. **Hidroelektrikus fürdők,** diatermia, mechanoterapia, helyi villanykezelések izsappakolások, elektro-fango-terápia, félfürdők, szén-savas fürdők, stb. egészítik ki GOVORAN az ásványvíz-kúra kitűnő hatását. **Inhalálás,** permetezés, sültített levegő (mint Reichenhall-ban) stb. utólerhetetlen hatást fejtenek ki a krónikus nátha, a légutak száraz katarisai, stb. kezelésénél. Szállodák: „Palace” és „Baineara”, a legmodernebb kényelemmel vannak berendezve. Szezon június 1—szeptember 30. Prospektust és árjegyzéket küld: Societatea GOVORA-CALIMANESTI Str. Brezoianu 62. BUCURESTI.

— Beck lengyel külügyminiszter hazaérkezett Stockholmból. Varsóból jelentik: Beck külügyminiszter tegnap este Stockholmból jövet visszaérkezett a lengyel fővárosba. Találkozó jelentik egyidejűleg, hogy a lapok jelentései szerint Beck lengyel külügyminiszter július hónap elején hivatalos látogatást tesz Európa fővárosában.

— Francia légügyi küldöttség Londonban. Londontól jelentik: A francia légügyi küldöttség az angol kormány meghívására Vuillemin tábornok, francia légügyi vezérkari főnök vezetésével Croydonba érkezett. A küldöttség megtekinti az angol aviatikai intézményeket és részt vesz a tiszteletére rendezett nagy légi gyakorlaton.

Foto Friedmann

GYERMEKFEJNYEKÉPESZ
REGINA MARIA 46.

— Egy aranypapír nagy karrierje. Londontól jelentik Valóságos aranyfűzött vett erőt a londoni tőzsde jólinformált spekulánsain. Sir Abe Bailey a mult esztendő végén Western Holdings néven új részvénytársaságot alapított, amelynek részvényei még egy hónap előtt is csak három schillinget értek. Sir Abe Bailey, a délafrikai arany- és gyémántkirály egy újonnan felfedezett aranymező kiaknázására alapította a vállalatot. Egy hónap előtt Sir Abe Bailey barátai és beavatott üzletrései csöndben kezdték összevásárolni a részvényeket, melyeknek árfolyama így hét schillingre emelkedett. Az új részvénytársaság csak akkor hozta nyilvánosságra a bányászati szakértők hivatalos jelentését, amely olyan szenzációs megállapításokat tartalmaz, amelyre évtizedek óta nem volt példa. A részvényeket most már a nagyközönség is lényesen keresni kezde és az árfolyamok 14 schillingre szöktek fel, tehát ma közel ötször annyit érnek a Western Holdings papírjai, mint alig egy hónap előtt. Sir Abe Bailey és barátai körén kívül a legnagyobb nyereséget Garabed Birshirian, a dúsgazdag örmény spekuláns kereste, aki tavaly világszerte napokon át a közérdeklődés középpontjában állt, amikor a londoni tőzsdén összevásárolta az egész világ borskészletét és még a hatóságai beavatkozása ellenére is óriási nyereségeket ért el.

Baile FELIX

gyógyfürdő
Oradea mellett

(ROMANIA PÓSTYÉNE)

49 C° hőfoku, kénés, rádiumos hévízforrás. Mindenféle reumatikus bántalmak, valamint női betegségek ellen páratlan gyógyhatású.

Újonnan berendezett:

iszappfürdők, iszappakolások és mester-séges szén-savfürdők — állandó orvosi felügyelet mellett.

Szabadfürdő

vasuti kedvezmény! Különböző szórakozások: Tenisz, könyvtár, állandó zene, kávéház, tánc. Rituális vendéglő! Prospektust küld:

Directiunea Băilor Felix, Județul Bihor.

— Európai és ázsiai nagyhatalmak szövetsége támadja meg Amerikát. Newyorkból jelentik: Az Egyesült Államok keleti partjainak lakossága most kóstol először a próbaháború gyönyörűségeibe. Tízfel után egy óra-kor a hadsereg és a hadiflotta készületbe helyezkedik, hogy megvédje Amerikát egy [képzelt] ellenség támadásával szemben. Egy teljes héten át tartanak a gyakorlatok, amelyekben óriási bombavetőgépek, a leggyorsabb vadászpilóták és számtalan felderítőgép vesz részt. A légi flották az Egyesült Államok keleti partjának 19 repülőterén lesznek elhelyezve és innen indulnak Newyork, Boston és Filadelfia „bombázására”. A gyakorlatok csúcspontja az lesz, amikor Newyorkot magát támadják meg az ellenséges gépek. A két hadsereg, amely az Egyesült Államok védelmét jelképezi, a fekete támadókkal szemben védekezésre fog szorulni. A feltételezés az, hogy európai és ázsiai nagyhatalmak koalíciója támadja meg Amerikát. A fekete támadók felhasználják azt a körülményt, hogy az amerikai flotta teljes egészében a Csendes óceánon tartózkodik, hogy az ázsiai ellenséggel leszálljon. Az európai hatalmak nyolc nagy repülőgép-nyahajót küldenek ki hatalmas hadiflotta védelme alatt. Csatahajók, cirkálók, torpedórombolók és csapatszállító hajók szelik át az Atlanti óceánt és az amerikai flotta távollétében sikerült is megközelíteni a keleti partokat. Az amerikai védelmek mindössze 2000 repülőgép fog rendelkezésre állni, már pedig a feltételezés szerint az ellenségnek ezer repülőgépe indul támadásra a repülőgép-nyahajók és a hadihajók fedezetéről. Az amerikai repülőgépek célja az lesz, hogy megsemmisítsék az ellenséges hadiflottát, még mielőtt valamennyi fekete repülőgép felszállhatna és még mielőtt a csapatszállító hajók katonákat tennének partra a keleti államokban.

— Fűfűzés, idegesség, hypochondriás állapotok gyakran a legtróvidebb idő alatt megszűnnek, ha bélműködésünket reggelenként, éngyomorra egy kis pohár természetes „Ferenc József” keserűvízzel elvendezzük. Kérdezze meg orvosát.

— Pokolgéppel robbantották fel Amszterdamban Konovares ukrán emigrációs vezető. Amszterdamból jelentik: Egész Hollandiát izgalomban tartja az a merénylet, amelyet Konovares ukrán nemzeti párti emigrációs vezér ellen követkettek. Konovaresnek, a világháborúban a központi hadseregben teljesített szolgálatot, egy GPU zsoldban álló ukrán agentprovokátor bűbűndő. Nyújtott át azzal, hogy abban nagyobb összeg van a nemzeti mozgalom továbbfejlesztésére. Az ukrán vezér, amikor a börtönt lakásán felnyitotta a benne elhelyezett pokolgép felrobbanva, darabokra tépte. Konovares ellen 1934-ben egy ízben már kíséreltek meg merényletet és akkor a hatóságok a tetteseket két GPU ügynök személyében le is tartóztatta. Azok azóta is ülnek, ennek az utóbbi kísérletnek tettesek azonban mindazidáig még nem sikerült elfogni.

— Kiáskák Salamon király tengeri kikötőt. Londontól jelentik: Egy amerikai régészeti expedíció folytat már hosszabb idő óta ásatásokat a Vörös-tenger partján az Akabai öböl északi felében. Az expedíció feltárt egy tengeri kikötőt, amely Krisztus előtt 1000—800 között virágzott, tehát Salamon király fénykorában. A biblia is leírja a Királyok Könyvének X. fejezetében Ezjon-Geber kikötőjét, amelyet most az arabok Tel el Kheleifeh-nek hívnak. A háromezer esztendő alatti lerakódott homok annyira kitolta a partot, hogy most Salamon király hajdani kikötővárosa másfél kilométernyire van a tengerrel. A biblia leírja, hogy Salamon Tyrus király támogatásával nagy kereskedelmi flottát épített, amelyet azonban mégsem használt, mert Sába királynője, akinek a keze-vánjai számára nagy konkurrenciát jelentett volna Salamon flottája, felkereste a zsidók királyát és sikerült rávennie Salamonra arra, hogy ne használja hajóit, hanem bonyolítsa le továbbra is a kereskedelmi forgalmat Sába királyságán keresztül. Száz évvel később Jehosafat király köveini akarta Salamon példáját és újból megakarta indítani a zsidó tengeri kereskedelmet, azonban egész flottája az első nap elsüllyedt, amikor kifutott a most felfedezett ezjon-geberi kikötőből.

Itt a tavasz!

A mágius érzés virágok ruházta fel az ágakat, illatosabb teszi a zefírt és a mezeket a színek színtelénél valószínűbbé várszolja.

Amikor a természet megújodik, illeszkedik Ön is a tavasz ritmusába, szerezzen új vonzórt!

A csodás Lady kölnivizek segítenek Önnek, hogy a tavasz légrébe beilleszkedhessék!

MON ATOUT • JOCKEY CLUB
CHAT NOIR • JAZZ

Lady

— Rabbijelöltek figyelmebe. A kultuszminisztérium hivatalosan közli, hogy a rabbivizsgát az eredeti elhatározás értelmében június 7-ikén tartják meg. Amennyiben a közbessé innep miatt egyesek nem tudnának erre az időpontra a fővárosba utazni, ugy-ezek számára június 9-ikén, csütörtökön folytatolagos vizsgát tartanak.

— Robbanás egy belfesti titkos fegyverraktárban. Londontól jelentik: Belfastban tegnap robbanás történt, amely nagy károkat okozott, de emberáldozatokat nem követelt. A rendőrségi vizsgálat megállapította a helyszínen, hogy a robbanás titkos fegyverraktárban történt, ahol nagymennyiségű fegyver, lőszer és bomba volt felhalmozva.

— Gara Akos szerzői estje. Gara Akos, a kiváló író és konferenciá nagysszabása szerzői estje június 5-én, pünkösd vasárnap este 9 órakor lesz a román kath. főgimnázium dísztermében. A rendkívül nívós és szórakoztató műsor keretében M. Lévy Ilonka és Tiron Sylvia ünnepeit operáneszesek klasszikus áriákat, Moldován Melinda és Buda Erzsike széphangú énekesnők műdalokat énekelnek. Felmer Győző dr. jeles tenorista a szerző dala-it adja elő, Bachner György kiváló komponista zenéjével. Bodó György színművész a szerző „Boldogtalan faun” című dramolettjét mutatja be. A szerzői est atrakciója: a neves „Vajda-balletiskola” legtehetségesebb tántányai, Borza Ibi, Borbély Lili, Komáromy Kató, Pleht Lenke és Komáromy Attila meglepően művészi táncprodukciója. Gara Akos konferál eredeti, új irodalmi műsorával. Jegyek az Újságíróklubban s vasárnap este a pénztárnál kaphatók.

TURISZTIKA

A Haggibbor turistaszakosztálya csütörtökön, Hősök napján, gyalogkirándulást rendez a következő utirányal: Hója—Bácsi-torok—Cságadomb—Sommedre. Indulás reggel 7 órakor az egyesület székháza elől, Str. Stroescu 7/b.

EGYESÜLETI ÉLEK

— Egyesületi hír. A csütörtöki ünnepre való tekintettel a cluji Zsidó Nőegylet és a Kórház szokásos teáját é hétéen szerdán délután 1/5 órai kezdettel tartják meg.

— Wizo kulturálután. A cluji Wizo előadássorozatában f. hó 31-én délután 4 órai kezdettel Danzig Hillé tart előadást. Az előadás a helyi csoport helyiségében, Str. Memorandului 13 alatt lesz. A hölgyek pontos megjelenését kéri a vezetőség.

— Cionista dienst. A cluji Zs. N. Sz. helyi csoportjának dienstjei során június 1-én, szerdán este Danzig Hillé tart előadást palesztinai élményeiről. Előzőleg Gertner Benjámin tart revüt a hét aktuális eseményeiről. Vendégeket szivesen lát a vezetőség.

— A Zsidóórház és Nőegylet közös hölgybizottsága közli, hogy a csütörtöki ünnep miatt szokásos heti teáját a Concordia Klubban é hétéen szerdán délután fél 5 órai kezdettel rendezi.

A Haggibbor tekeszakosztálya kéri összes tagjait, hogy ma, kedden este a június 8-iki ünnepségek megbeszélése céljából a tekepályán feltétlenül megjelenjenek.

— Angol gazdasági segítség Csehszlovákia, Bulgária és Magyarország részére. Londontól jelentik: Az Economist és Financial News lapok közlése szerint, Anglia, miután Törökország részére 16 millió fontos kölcsönt folyósított, most Magyarország, Csehszlovákia és Bulgária kiviteli lehetőségeinek előmozdítására és az említett államok gazdasági megsegítésére törekszik. Mozgalmát Franciaország és más kisebb nyugati hatalmak támogatják. Az akció elősegítésére az Egyesült Államokat is felszólítják.

Hatóságilag engedélyezett végeladás!

Üzletfelosztás!

MINDEN elfogadható ARON kiárusítom raktáram.

HADADY GYÖRGY CLUJ,

Piața Unirii 15.

ÜZLETBERENDEZÉS ELADÓ!

ÚJ KELET Legújabb hírek

Károly király nagyszabású beszéde a Tudományos Akadémia ülésén

BUCURESTI, május 30. A Tudományos Akadémia mai ülésén megjelent Károly király üdvözlő beszéde is, köszönetet mondva az Akadémia tagjainak, akik vasárnap csokrot helyeztek I. Károly és I. Ferdinánd királyok sírjára. Ebben a gesztusban — mondotta az uralkodó — szimbólumot látok, amelynek különösen ma megkülönböztetett jelentősége van. Köszönöm, hogy úgy gyöngéden fizik össze a múltat és jövőt. Az Akadémia éppen a kapcsolatot képviseli közöttük, ami tegnap volt és aközött, aminek holnap lennie kell.

Végül az uralkodó azon reményének adott kifejezést, hogy az akadémikusok ügyekezzenek megfélni a mai Románia szükségességeinek.

Halállal büntetik Németországban a Szovjet rádióállomásainak hallgatóit

Berlin, május 30. (Radur.) A Havas távirati iroda jelentése szerint a szovjet rádióállomásai műsorának hallgatását máától fogva Németország területén „állambiztonság elleni összeszkivég előkészítésnek” nyilvánították és ennek megfelelően halállal büntethető. Felmerül a kérdés, tekintettel lesznek-e az előre megfontolt szándékra, a politikai multira és a „bűnös” általános magatartására is.

A „Völkischer Beobachter” guaycolódik...

Párizs, május 30. A „Völkischer Beobachter” bécsi kiadása legutóbbi számában többek között a következőket írja: „...Ha a zsidókban volna becsületérzet, úgy nem kellene megírni azt, amíg most ide írtunk. A világ zsidói néhány teatralis mennydörgés után újból feltűnnek, mint „idegen forgalom” a régi birodalomban. Elsősorban egy igazságos isten több fogyatékossgal áldotta meg őket, mint az árjakat: ezért rá vannak szorulva Európa fiúrdokban legzadagabb országára, Németországra. Másfelől viszont kíváncsi és fecsegő nép és különösen kíváncsi arra, hogyan néz ki egy ország zsidók nélkül. Mert semmi sem imponál nekik jobban, mint az, hogy ha felismerik züllöttségüket és urí módra, de megvetéssel kezelik őket. Ezért a brünni és pesti, bucaresti és lembergi nagyzsidók a tör-téntek ellenére is felfognak tűnni most Badenben és a Semmeringen. De ha a csikagói buzacsempész, vagy a görög zsidó főhánykereskedő mindenáron el akarja költeni pénzét, miért engedjük át ezt a szép tüzletet Svájnának. Ha azonban a zsidókban volna tisztesség és becsületérzet, minderről nem volna most szó. De ez is egyik fogyatékossguk...”

Utlevél és vizum nélküli Lengyelországból

Második kiadás! Utvonat: STANISLAU, LEMBERG, WILNA, KRAKOVIA, és BELZA. Indulás: Junius 23-án. Ott-tartózkodási határidő 8-90 nap tetszés szerinti. Részvételi díj oda-vissza 2200 lej. 50% kedvezmény a CFR összes vonalain a határig. Résztvevők korlátozott számban jelentkezhetnek. Jelentkezni csak június 15-ig bezárólag lehet. Szükséges iratok: 3 db hitelesített fénykép, férfiaknak 51 éves korig katonai bizonyítvány és állampolgársági bizonyítvány. EXCURSIA ROMANEASCA Aut. Of. Net. de Turism Centrala pl. Ardeal: 2205/938. Című fiókok: T. G. Masaryk 7. Telefon 2113. Cal. Reg. Ferdinand 11/a. Telefon 20-13. Seta-Mare: Katz iroda. Doj: Sellyey iroda. Jelentkezni lehet ezenkívül az összes vidéki fiókoknál.

Krofta külügyminiszter kijelentette, hogy a csehek egyedül is meg tudják védeni hazájukat

(Első oldali cikkünk folytatása.)

Prága, május 30. Krofta csehszlovák külügyminiszter nyilatkozott az United Press munkatársának.

— Csehszlovákia katonai ténykedését belügynek tekintjük és így abba egyetlen külföldi állam sem szólhat bele. Az angol javaslat közvetve segítségére volt Csehszlovákiának. Ennek ellenére saját eltökéltségünk, a legnagyobb garanciánk: hogy védeni kívánjuk magunkat utolsó lehetünkig. Remélem, hogy szövetségeseink segítségükre sietnek, addig követ-nünk kell azt az elhatározásunkat, hogy magunk fogjuk megvédelmezni hazánkat.

Semmisem volna nagyobb szerencsétlenség Csehszlovákiára nézve, mint ha miatta háborúra kerülne a sor. Nincs szó arról, hogy külpolitikai irányvonalunkat megváltoztassuk, mert hiszen ki akarunk tartani barátaink és szövetségeseink mellett. Aki rajtunk segítettek, azoknak mi is készek vagyunk segítségükre sietni. De mindig azon voltunk, hogy növeljük barátaink és szövetségeseink táborát, mert ezzel reméljük elkerülni azt, hogy Csehszlovákia akár egyetlen államtól is függjön.

Amerika figyelmeztet a Kellogg-paktumra

A világ érdeklődését a szocieta-német kérdéssel kapcsolatban pár, az utóbbi napokban elhangzott nagyfontosságú nyilatkozat táplálta. Ezek közül a legfontosabb Hull amerikai külügyminiszter nyilatkozata, amit a párizsi L'Ouverture egyedülállónak nevez az amerikai politika történelmében. Első ízben beszélt amerikai külügyminiszter az Egyesült Államok közep európai érdekeiről.

Természetesen beszélték a másik oldalon is. A német sajtó utóbbi napokban felerősödött hangját most Göbbels propagandautyú miniszter töltötte meg egy Dessauban tartott pártkongresszusi beszédével.

Hull emlékeztette a világot a tíz év előtt kötött Kellogg-paktumra, amelyben 63 állam átkozta meg a háborút és fogadta meg, hogy az ellentéteket békésen intézi el. Hull szerint az egyezmény mindenkit köt és Amerika kötelessége, hogy érvényre vigye megvalósítsa.

A beszéd a csehszlovák helyzetre utalva kiemelte a kérdés sürgős megoldásának szükségességét Európa békeje érdekében. Göbbels persze tett szilajabb kijelentéseket is beszéde folyamán, a szilaj valmerős hangsúlyait azonban igen ügyesen váltogatta a mérsékelt simaság kiteleivel. Szerinte is a békét csak fegyverrel lehet biztosítani. S ezért Németország fegyverkezni is.

A beszéd különben élénk bizonyítéka az Egyesült Államokban uralkodó náciellenes érzelmeknek, valamint annak a szivós haronak, amit Roosevelt elnök a demokáciáknak a parancsuralmi rendszerekkel szemben való egyesülés politikájáért folytat. Cordell Hull amerikai külügyminiszter nyilatkozatára visszatér hosszán a Völkischer Beobachter is. Miután a beszéd a közep európai válságos helyzetre és a Kellogg-paktumra céloz — írja a lap —, Hull megállapítja, hogy az amerikai nép kívánsága, mint a többi nemzeteké is, a szilárd alapú béke és a fejlődés.

A világ újban sokat hangoztatott békevágya azonban a németeket nem téveszt meg.

Mi sem akarunk mást — teszi hozzá a Völkischer Beobachter. — Viszont emlékeztet a közönségre az amerikai külügyminiszternek a Wilson-nyilatkozat 14. pontjára. Ezek a pontok a béke és a fejlődés tartós alapvetését célozták.

S ezért nem hagyják abba a felszerelési munkát. Intó példának tekintik Prága „felbiztatott provokációs magatartását” és a „baloldali sajtó urának viselkedését”. Mi is békét akarunk — kiáltott Göbbels —, de ennek a békének a becsülettel igazságon kell alapulnia. Amint látható, mind a két oldalon végül is ugyanazt akarják. A kérdés további fejleményei majd elárulják, hogy melyik fél az őszinte. Ami viszont Prága „provokációs magatartását” illeti, úgy ide írtuk azt a Bécsből keltezett hírt, mely szerint

Ugy véljük — zárja sorait a Völkischer Beobachter — Hull külügyminiszter számára nem lesz lehetetlen megállapítani, vajjon hol tetik valóban eleget ezeknek a pontoknak és hol kell még megteremteti azok hatékonyságának a lehetőségét.

ama semlegességi öv elképzelés szerint, aminek a tervéről még a múlt héten értesítettük olvasóinkat.

Amerikának készen kell állnia a háboru elhárítására

Johnson amerikai hadügyi államtitkár is fontos nyilatkozatot tett. Ez a nyilatkozat méginkább igazolja, hogy

Henlein pártja 4500 szavazatot veszített

A tegnapi közszégi választások eredményei megerősítik és még jobban kifejezésre jutatták a múlt vasárnapi szavazás irányzatát. Prágában például

a csehszlovák szocietá-német kérdés elintézését Amerika is szorgalmazza.

Johnson Amerika hivatását az örködésben látja mindaddig, amíg a nemzetek nagy családjának egyes tagjai az erőszakot használják nemzeti politikájuk eszközeként. A béke megjavulásával való fenyegetésnek nemcsak azokból az áramlatokból erednek, amelyek utat vágtak az Egyesült Államokban is — vallja be Johnson —, hanem egyes támadó államok mesterkedéséből is, amelyek visszatértek a barbar idők remcséréhez, az erőszakot téves szövetségessékké.

A Benes-féle nacionalista szociálisták és kommunisták tegnap újabb kilencezer szavazatot nyertek. Prágában szavazatokot veszített egy a szélsőjobboldal, mint a Henlein-párt. Az első tízezer, az utóbbi pedig 4500 szavazatot.

Az Egyesült Államoknak alaposan fel kell fegyverkezniük és mindenkor készen kell állniuk nem a támadásra, hanem a védekezésre, nem a háboru csinálására, hanem annak elhárítására

— fejezte be az amerikai hadügyi államtitkár.

Benes egykori pártja vidéken is győzelmet aratott, ahol átlag huszonkét százalékkal jobb eredményt ért el, mint az előző választásokon. Határozott a szélsőjobboldaliak veresége vidéken is.

Általában megállapítható, hogy a cseh szélsőjobboldaliak husz százalékkal, a Gajda filofasista párt pedig 73 százalékkal marad a múlt választási eredmény mögött.

A német többségi csehszlovákiai községek összességében Henlein pártja a mandátumok 67.25 százalékát szerezte meg. Így ezeknek a községeknek 2503 városi tanácsosa közül 1897 Henlein, 185 szociáldemokrata, 160 kommunista, 2 német demokrata és 259 cseh-párti. A vasárnapi választásokon 22 százalékot veszített Hlinka páter szlovák autonómista pártja is.

Érdekes eredménye a választásoknak a választások keretében indított honvédelmi

gyűjtés sikere. Minden választási irodában ugyanis perselyeket állítottak fel és ezeket a perselyeket olyan hamar megtöltötték a szavazók, hogy a nap folyamán többször ki kellett üríteni azokat. A gyűjtés egyedül Prágában több mint egymillió cseh koronát eredményezett, ami lakosonként egy koronás átlagot jelent.

A Harmadik Birodalom a cigányok ellen

BERLIN, május 30. Himmler német birodalmi rendőrfőnök új hivatalt létesített „a cigányok elleni harc központja” cím alatt, amely október elsején kezd meg működését. Ez a hivatal a hozandó intézkedéseknél figyelembe fogja venni a fajtudomány eddigi eredményeit. Tevékenysége ki fog terjedni Ausztriára is, különösen Burgenlandban, ahol ez a kérdés igen nagyjelentőségű.

Hathavi és egynapi elzárásra ítélték Ronsarda Castro irónót,

mert a légionáriusok érdekében levelet írt Iorga professzornak

Érdekes vádlottja volt tegnap a katonai törvényszéknek. Elegáns fiatal nő, neve Victoria Mastacan, kapitány özvegye, egyébként cluji író és újságíró. Iró néve Ronsarda Castro. A zsúfolt tárgyalóteremben feltűnő a vádlottak részére elkerített helyen álló elegáns asszony, aki ellen az a vád, hogy május 17-én levelet írt Iorga professzornak, melyben szemrehányást tesz a professzornak a légionáriusokkal szemben elfoglalt bíráló magatartásáért. Hogy a levél eljutott-e rendeltetési helyére, azt nem lehet tudni. A címzett ugyanis ezt nem közölte a hatóságokkal. A levél postára tétele után néhány nappal azonban N. Ionescu aláírással levél érkezett a cluji katonai ügyészségre. A levél írója tudatta a katonai hatóságokkal Victoria Mastacan asszonynak Iorga professzorhoz intézett szemrehányását. Ezen az alapon indult meg az eljárás az irónó ellen. Házkutatást tartottak a lakásán, ahol megtalálták a Iorga államtanácsoshoz intézett levél másolatát.

Kihallgatásakor Mastacan asszony elmondotta, hogy több helyi román lapnak állandó munkatársra, ezenkívül regénye is jelent meg. Elismerte, hogy írta a levelet, de kijelentette, hogy semmi felforgató tendencia nem vezette. Az ügyész azonban a vádlott megbüntetését kérte, míg Mastacan asszony védője, dr. Mircea Georgescu felmentést kért. A katonai törvényszék hosszas tanácskozás után hathavi és egynapi elzárásra, valamint politikai jogainak egy évre való felfüggesztésére ítélte az irónót. Az ítéletbe beszámították a 10 napi vizsgálati fogságot.

LEGUJABB SPORT

Szerdán este érkezik a Hungária

Cluj, május 30. A Hungária labdarúgó-csapata szerdán reggel indul el Budapestről egyelőre három mérkőzésből álló romániai túrájára. A budapesti csapat szerdán este a gyorsan érkezők Clujra, első mérkőzését csütörtökön délután fél 6 órai kezdettel játssza a megerősített Universitatea ellen.

A bőrtükről van szó. Wagner-Zellhof pompás új műve (pézt árú, szegényes, gazdagság, stb.) rengeteg képpel, kve most még 264 lej, azután 330 lej. Heller: Közgazdasági Lexikon kve 290 lej füzve 211 lej Lepageál Cluj. Postán utánvétellel. Kérjen jegyzéket.

FRATERNITAS Könyv- és Lapkiadó Rt. I. ügyosztó Cluj. Strada Baros I. Pog 58. Telefonszám: 18-60.

HUN DE IMPRIMAR

1000 postaköltséggel
plátitá in nu
No. 224715/92

6. irodalom:
Havonta 110,
évre 990, egé
földre: Havon
féltre 12,
Bírdetés: di
„ÚJ KELET”
banatí szidós
ja. Cikkünk
forrás megjel

A hindu

India messze
annál közelebb.
számunkra, hog
ben a nagy orsz
ként vélekedn
kérdésről és a
Molindramon
és tudós hírebe
gazdasági élet
Most pedig a
Zs. T. I. munk
— India nép
németországi f
részletesen reg
üldözö intézke
— Amikor E
Németországot,
első, mely meg
ken egyébként
kült tudós kap
azonban a zst
a tény, hogy
állam malharad
lön teret ajd
zsinagógát épít
— És a cion

iró.
— Az indiai
Gharai hível
egyezni az ind
szemben a Neh
rek által irány
semlegességét
magatartásuk
korok ugyanis
kal való mege
tartják Indiára
Ha igaz, hog
egy nem közi
szempontjából,
sem...

Amerika Európára

Cordell Hull
minisztere, a s
kivánságának
ország és Cse
jussanak a sz
pozíciójában
Egyesült Álla
Németország s
rátégye kezé
mányaiba.”

A nyilatko
lepetést kelte
váandenesetre
nem is olyan
tegy volt az
hez való rag
europai esem
resment híve
tében esőki
rikai közvele
Közép-Európa
következmény
ki magát.

Amerika ó
közbelépések
közék be az
Ugyanakkor
a békéhez. T
izolálhatu m
Ezért emel
ügyminiszter
Az Egyesült
állammal egy
tumot, amely
borot és
hogy „ezen é
nem kevésbé
pon, midőn a
1928. augus
ban a Briand
a háborút,
megoldásána
államok egy
A paktum
A támadó
gondolnia a
kijelenti, hog